

TARTALOM

Oldal / Page

CONTENTS**SZAKMAI CIKKEK, ELŐADÁSOK**

- A Nemzeti Fejlesztési Tervben megfogalmazott célkitűzések megvalósításának, az EU-pályázatok előkészítésének helyzete és ezeknek a régiók kialakításához kapcsolódó feltételei
– dr. Baráth Etele
- Az építésipar-forgalmazás EU-s szabályozásából eredő időszerű feladatok az ÉMI Kht.-ban
– Karikás György
- EOQ-szakemberképzés, -tanúsítás és -regisztrálás
– dr. Varga Lajos, dr. Balogh Albert, Szegedi Erzsébet
- Minőségügyi pályázati lehetőségek
– Szódi Sándor
- A magyar szabványosítás időszerű feladatai
– dr. Bíró Béla
- Szakértők a közbeszerzési eljárásokban
– dr. Várday György
- A fogyasztóvédelem aktuális kérdései; szavatosság, jótállás
– dr. Huszay Gábor
- Építészeti értékek és hagyományok védelme Cegléden
– Márkus János

A TÁRSASÁG HÍREI ÉS PROGRAMJAI

- Erőforrások az Európai Uniótól (rendezvény) Kitüntetés
Felhívás szja közcélú felhasználására

SZAKBIZOTTSÁGOK

- Tájékoztató a Hon- és Rendvédelmi Szakbizottság 2004. évi tevékenységéről

HAZAI ÉS NEMZETKÖZI HÍREK, BESZÁMOLÓK

- Pályázatok
Átadták a 2003. évi Gábor Dénes-díjakat
Egyre korszerűbb a társaságok irányítási rendszere

KÖZLEMÉNYEK

- ISO 9001:2000 és ISO 9004:2000
– A felhasználói tapasztalatok felmérése
Fogyasztóvédelem (tartalom)

FOLYÓIRAT- ÉS KÖNYVSZEMLE

- Az MMT titkárságán megvásárolható kiadványok

A TÁRSASÁG ÚJ TAGJAI

- Új belépők

PROFESSIONAL ARTICLES, LECTURES

- 2 Situation on preparation of EU applications serving targets drafted in the National Development Plan and their conditions connected with building up of regions
– dr. Baráth, Etele
- 5 Actual tasks of EMI Kht, derived from EU regulations in the field of the trade of building products
– Karikás, György
- 8 Education, certification, registration of professionals by EOQ
– dr. Varga, Lajos; dr. Balogh, Albert; Szegedi, Erzsébet
- 11 Possibilities of application in the field of quality
– Szódi, Sándor
- 13 Actual tasks of Hungarian standardization
– dr. Bíró, Béla
- 18 Experts in public procurement procedures
– dr. Várday, György
- 23 Actual problems of consumer protection: guarantee, surety
– dr. Huszay, Gábor
- 27 Protection of construction values and tradition in Cegléd
– Márkus, János

NEWS AND PROGRAMS OF THE SOCIETY

- 31 Resources from the European Union (conference)
31 Decoration
32 Invitation for public use of income tax

COMMITTEES OF EXPERTS

- 32 Information on the activity of the Expert Committee for National Defence in 2004

DOMESTIC AND INTERNATIONAL NEWS AND REPORTS

- 33 Applications
33 2003. year's Gábor Dénes Awards granted
35 Enterprises' management system more up to date

COMMUNIQUÉS

- 35 Systematic Review of ISO 9001:2000 and 9004:2000
36 Consumer protection (Content of periodical)

REVIEW OF PERIODICALS AND BOOKS

- 38 Publications to be sold

NEW MEMBERS TO THE SOCIETY

- 39 New members

SZAKMAI CIKKEK, ELŐADÁSOK

VII. Építésügyi Konferencia 2004. március 8–9.

Az évente hagyományosan megrendezésre kerülő építésügyi konferenciák keretében az MMT következetesen törekedett az építőipart érintő mindenkori aktuális témák napirendre tűzésére. Ez a jelenlegi, az EOQ MNB-vel közös rendezvény szervezése során is alapelvünk volt. Természetesen az immár közvetlenül előttünk álló EU-csatlakozás problémaköre határozza meg az előadások fő tematikáját, melyet bővítettünk a korábbiakhoz képest.

Az építőipart érintő alapvető témakörök mellett – mint például az új Országos Lakás- és Építésügyi Hivatal irányító-, szabályozótevékenysége – szerepelnek az egész népgazdaságot érintő feladatok megoldásának és szabályozásának kérdései, mint a Nemzeti Fejlesztési Terv és a régiók kialakításának problémaköre. Ezeken túlmenően olyan „hagyományos” feladatoknak az EU előírásához való végső igazításáról is előadások hangzanak el, mint a közbeszerzés, a fogyasztóvédelem vagy a szabványok gyakorlati érvényesítése.

A „minőség” fogalmához kapcsolódóan tájékoztat a szakemberképzésről és tanúsításról, és megismertet egy választott önkormányzati szervezet és egy városvédő (civil) szervezet példaértékű együttműködésével.

E számunkban a konferencia előadásainak szerkesztett változatát foglaljuk össze.

A Nemzeti Fejlesztési Tervben megfogalmazott célkitűzések megvalósításának, az EU-pályázatok előkészítésének helyzete és ezeknek a régiók kialakításához kapcsolódó feltételei

– Dr. Baráth Etele* –

A Nemzeti Fejlesztési Terv és célkitűzései
Magyarország 2004. május 1-jén csatlakozik az Európai Unióhoz, és jogosulttá válik az Unió fejlesztési alapjainak, a strukturális alapok és Kohéziós Alap támogatásából való részesedésre. Ezen alapok célja a gazdasági és társadalmi kohézió erősítése, illetve a fejlettségbeli különbségek csökkentése a tagállamok és régiók között.

Az EK 1260/1999-es, a strukturális alapokról szóló általános rendelete szerint azon tagállamok, melyek az 1. célkitűzés alá esnek, a támogatások igénybevétele feltételeként fejlesztési céljaikat és prioritásaikat tartalmazó Nemzeti Fejlesztési Tervet kell hogy készítsenek és benyújtsanak az

Európai Bizottsághoz. A Nemzeti Fejlesztési Terv a Magyar Köztársaság kormányának nemzeti stratégiai dokumentuma. Az NFT képezi a Bizottsággal folytatandó tárgyalások alapját, melynek eredményeként a támogatások jogi keretét jelentő jelen Közösségi Támogatási Keretszerződés elkészült. Ezen Közösségi Támogatási Keretszerződés (KTK) rögzíti az EU, illetve Magyarország pénzügyi kötelezettségvállalását a 2004 és 2006 közötti időszak közös fejlesztéseit illetően.

A közösségi támogatási keretterv a 2004 és 2006 közötti időszakban – kötelezettségvállalási szinten – **megközelítőleg 510 Mrd Ft uniós és**

* Államtitkár, NFT és EU Támogatások Hivatala.

178 Mrd Ft hazai közületi (központi, illetve helyi) forrást nyit meg a beruházásoknak az operatív programokon keresztül, ami a tervek szerint 280 milliárd forint magántőkét mozgathat meg.

Az NFT **hosszú távú célja: az EU gazdasági és társadalmi fejlettségi szintjéhez való konvergencia.**

Az ezt alátámasztó és ennek elérését lehetővé tevő **négy specifikus cél:**

1. **versenyképesebb gazdaság;**
2. **a humán erőforrások fejlesztése;**
3. **jobb minőségű környezet és alap-infrastruktúra;** illetve
4. **kiegyensúlyozottabb területi fejlődés elősegítése.**

A specifikus célok elérésére a Nemzeti Fejlesztési Tervben kialakított intézkedéseggyüttes az alábbi **5 operatív program** keretében valósul meg.

- Gazdasági versenyképesség operatív program (GVOP).
- Humán erőforrás-fejlesztési operatív program (HEFOP).
- Környezetvédelem és infrastruktúra operatív program (KIOP).
- Agrár- és vidékfejlesztés operatív program (AVOP).
- Regionális fejlesztési operatív program (RFOP).

Az NFT céljainak megvalósításához szükséges, hogy az OP-k egyes fejlesztései egymást kiegészítő, integrált módon, a szinergikus hatásokat kihasználva valósuljanak meg. Ezzel egyrésztől megakadályozható a fejlesztések elaprózódása, míg másrésztől a támogatandó célterületeken érdemi hatás érhető el.

A Nemzeti Fejlesztési Terv és a régiók kialakítása

A jelen, 2004–2006-os időszakra szóló NFT a 4 ágazati operatív programon kívül mindössze egy, az ország egész területét lefedő regionális operatív programot tartalmaz. Az Európai Bizottság iránymutatásának megfelelően az újonnan csatlakozó országok erre a csonka időszakra nem nyújthattak be régióik egyedi igényeit külön kezelő regionális programokat, részben a lebonyolítást illető gyakorlatlanságuk, részben a brüsszeli feldolgozókapacitás végeessége okán.

Magyarországon a közigazgatási reformmal párhuzamosan folyik a regionális rendszer átalakításának vitája. Ahhoz, hogy a 2007-től kez-

dődő programozási időszakban már a NUTS II-es szintű területi egységeinknek megfelelő számú regionális programot indíthassunk, szükséges stabil, működőképés önkormányzati régiók kialakítása.

Ennek lépései a következők lehetnek:

- a közigazgatás korszerűsítési koncepciójának véglegesítése,
- a területfejlesztés intézmény- és eszközrendszerének továbbfejlesztése,
- a régiók 2006. január 1-jén életbe lépő új rendszerének lehatárolása, központjainak kijelölése.

A jelenlegi statisztikai régiók rendszerének közigazgatási régiókká történő átalakítása következtében a 2007-es II. Nemzeti Fejlesztési Terv vonatkozásában a területi önkormányzatoké lesz az EU-források és a társfinanszírozás eszközei feletti rendelkezési jog, valamint ők lesznek az előkészítő, végrehajtó szervezetek, irányító hatóságok egyértelmű „tulajdonosai”.

Az NFT pénzügyi vonatkozásai

A közösségi támogatási keretterv a 2004 és 2006 közötti időszakban – kötelezettségvállalási szinten – megközelítőleg 510 Mrd Ft uniós és 178 Mrd Ft hazai közületi (központi, illetve helyi) forrást nyit meg a beruházásoknak az operatív programokon keresztül, ami a tervek szerint 280 milliárd forint magántőkét mozgathat meg. Mindezt 283 Mrd Ft uniós, illetve 113 Mrd Ft hazai közületi forrás egészíti ki, a Kohéziós Alap finanszírozta nagy környezetvédelmi és közlekedési infrastrukturális projekteken keresztül.

Így összességében körülbelül 1365 Mrd forintnyi fejlesztés valósulhat meg. (A pénzügyi táblázatok folyó euró- és forintösszegekben készültek el, ahol a Pénzügyminisztérium iránymutatása szerinti 255 Ft/euró árfolyamot alkalmaztuk.) Ez az összes hazai közületi fejlesztésnek mintegy 50%-a. E fejlesztések jóvoltából a GDP 2004 és 2008 (a most egyeztetett uniós források felhasználásának végső határideje) között évi 0,7 százalékponttal gyorsabban növekszik (ami összesen 3,5–4%-ot tesz ki), a foglalkoztatottak száma pedig 110 ezerrel lehet nagyobb.

A két ágazatban a 2004 és 2006 között benyújtani kívánt projektek összértéke (233,41 milliárd forint) a megvalósítás alatt álló, ISPA előcsatlakozási eszköz által finanszírozott projektek áthúzódó kötelezettségvállalásai miatt kisebb, mint a közösségi támogatási keret és a környezetvédelmi és infrastrukturális operatív program táblázataiban megadott keretszám (283,7 milliárd forint).

A 2004–2006 közötti források megoszlása a Nemzeti Fejlesztési Tervben (milliárd HUF)

Terület (Operatív Program)	Strukturális alapok (OP-k) uniós forrás (1)	Nemzeti közösségi (központi vagy helyi) társfinanszírozás (2)	Uniós+nemzeti közösségi összesen (3)=(1)+(2)	Magánforrás (4)	Összes beruházás az OP-kben (5)=(3)+(4)	Kohéziós Alap uniós rész (6)	Kohéziós Alap hazai (közösségi) rész (7)	Összes beruházás az NFT-ben (8)=(5)+(6)+(7)
Gazdasági versenyképesség	109,4	45,2	154,6	135,9	290,6	0	0	290,6
Humán erőforrások	143,5	47,8	191,3	0	191,4	0	0	191,4
Környezetvédelem, energia és közlekedési infrastruktúra	83,42	28,9	112,4	9,7	122,1	283,7	113,5	519,3
Agrár- és vidékfejlesztés	80,8	26,9	107,8	115,4	223,2	0	0	223,2
Regionális (térségi, helyi) fejlesztések	91,7	29,7	121,4	19,5	140,8	0	0	140,8
Összesen	508,9	178,6	687,5	280,5	967,9	283,7	113,5	1365,1

Az EU-pályázatok előkészítésének helyzete Magyarország európai uniós csatlakozásának sikerében kulcsszerepet játszanak a megfelelő minőségben kidolgozott projektek, hiszen általuk válnak hatékonyan felhasználhatóvá a Strukturális Alapok forrásai. A projektek előkészítése céljából **a Kormány az Európai Unió PHARE Programja segítségével egy mintegy 6,5 milliárd forint értékű programot hozott létre: az Európa Pályázat Előkészítő Alapot (PEA).**

Az Európa Pályázat Előkészítő Alap célja olyan színvonalas projektek teljes körű előkészítése, amelyek illeszkednek a Nemzeti Fejlesztési Terv céljaihoz, és amelyek a csatlakozással megnyíló EU-támogatás elnyerése esetén megvalósíthatóak. A PEA nem közvetlen anyagi támogatást nyújt a projektötlek megvalósításához, hanem tanácsadási szolgáltatás keretében olyan szakértői segítséget, amelynek eredményeként a kiválasztott **projektötletekből az EU-csatlakozás után tökéletesen előkészített, kész pályázatok szülehetnek. A PEA ötlete egyedülálló a csatlakozó országok körében, több európai uniós tisztségviselő is méltatta a kezdeményezést.**

A PEA program keretében kidolgozható projektötlek összegyűjtésére a Nemzeti Fejlesztési Hivatal **országos pályázatot** írt ki, melynek keretében 4 operatív program összesen 22 területére lehetett pályázatot benyújtani. A pályázatra összesen 2792 projektötlet érkezett, melyek 2003. év végéig majdnem teljes egészében kiértékelésre kerültek, a 22 pályázati ablakból már csak három eredményhirdetése van hátra 2004. január végén. **Az Értékelő Bizottságok eddig összesen 81 ERFA-projektet és 417 ESZA-projektet javasoltak kidolgozásra. További 50 ERFA- és 22 ESZA-projekt tartaléklistára került.** Ez azt jelenti, hogy a kidolgozásra javasolt projekt szakértői költségigényének pontos felmérése után a következő néhány hónapban kiderül, hogy a PEA kereteiből további tartalék projektek is kidolgozhatóak-e. Az értékelés rész-

letes eredményei megtalálhatók az NFTH honlapján (www.nfh.hu). A pályázók túlnyomó többsége már levélben is megkapta a hivatalos értesítést az Operatív Programok Irányító Hatóságaitól. A kidolgozásra kiválasztott projektek benyújtóinak az OPIH-k a következő hetekben tájékoztatókat fognak tartani a munka további menetéről és ütemezéséről.

A projekt kidolgozásához **összesen négy, PHARE-tendereken kiválasztott konzorcium fogja biztosítani az uniós és hazai pályázati rendszerekben jártas szakértőket**, akik segítséget nyújtanak ahhoz, hogy a projektötletből EU-konform pályázat legyen. A négy konzorcium közül kettő az ERFA-, kettő az ESZA-projektekkel fog foglalkozni. Mindkét alap esetében az egyik konzorcium a projektek kidolgozásáért, a másik konzorcium azok minőségellenőrzéséért lesz felelős.

A szakértői konzorciumokkal megkötötték a szerződéseket. A konzorciumok kiválasztása során kiemelt szempont volt az ajánlott szakértők alkalmassága, felkészültsége és azonnali mozgósíthatósága a feladatra. Emellett kiemelt jelentőségű volt a hazai szakértők nagymértékű bevonása a munkába, hiszen hazai környezetben, magyar nyelven, magyar pályázókkal kell kidolgozni a projekteket. A kiválasztott konzorciumok mindegyikének erőssége a hazai szakembergárda biztosítása. Ugyanakkor a konzorciumok külföldi szakértői jelentik majd a garanciát arra, hogy a hazai konzultáns cégek és szakértők gyorsan elsajátítsák a tagállami tapasztalatokat.

A konzorciumok munkakezdése hivatalosan a január 12-i programindító tárgyalással indul. A cégeket a munkakezdekésre a szakértők gyors mozgósítására kérjük. **A projekt kidolgozás első lépése a projektek jelenlegi kidolgozottságának teljes körű felmérése.** Ezt a munkát a két minőség-ellenőrző konzorcium fogja elvégezni, melyek szakértői a következő hetekben valamennyi kiválasztott projekt benyújtójával felveszik a kapcsolatot.

A projektek kidolgozásának menete:

- a projektek gazdái a szakértőket a projekt részleteivel kapcsolatosan átgondolt elképzelésekkel, valamint a már rendelkezésre álló, a projekthez kapcsolódó dokumentumokkal látják el;
- a két minőség-ellenőrző konzorcium a projektgazdákkal közösen kidolgozza a részletes feladatmeghatározásokat;
- ezek alapján a két projektkidolgozó konzorcium szakértői azonnal megkezdik a projektek EU-konformmá alakítását;
- a két minőség-ellenőrző konzorcium végül megvizsgálja az elkészült dokumentumokat, és tanúsítványt állít ki azok megfelelőségéről;
- ezt követően a megvalósításhoz szükséges források megszerzése érdekében a kész pályázat azonnal benyújtható a Strukturális Alapok pályázatra.

A projektkidolgozás időigénye minden esetben attól függ majd, hogy az adott projekt hol tart a teljes pályázathoz szükséges dokumentációk elkészítésében, engedélyek megszerzésében. Lesznek olyan projektek, ahol csak az utolsó simítások hiányoznak, és a projekt már 2004-ben pályázhat az uniós forrásokra, és lesznek olyanok, ahol az előkészítés hosszabb időt vehet igénybe. Ezeknek a pályázóknak sem kell viszont tartaniuk attól, hogy nem marad forrás projektjük megvalósítására, hiszen az uniós támogatások rendelkezésre állása a következő években is biztosított lesz.

EU-pályázatok 2004. januártól

Az Európai Bizottság jóváhagyta, hogy Magyarország már a májusi csatlakozás előtt, 2004. január elsejétől kiírja a közösségi támogatások igénybevételéhez szükséges pályázatokat. Az első felhívásokat várhatóan a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium teszi közzé, mégpedig a Gazdasági versenyképesség operatív program keretében meghirdetett intézkedésekre vonatkozóan. Ugyanezen tárca felügyeli a Környezetvédelem és infrastruktúra operatív programot is, melynek pályázati felhívásai januárban és februárban kerülnek kiírásra. A Magyar Terület- és Regionális Fejlesztési Hivatalban működő Regionális operatív program irányító hatósága a tervek szerint két fordulóban jelenteti meg a felhívásokat március végéig. A Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium a Humán erőforrás-fejlesztési operatív programhoz kapcsolódó pályázatok koordinátora. A minisztérium a pályázatokat különböző ütemezésben, előreláthatólag az első negyedév végéig hozza nyilvánosságra. A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium viszont legkorábban is csak március végén írja ki a nemzeti fejlesztési tervhez kapcsolódó Agrár- és vidékfejlesztés operatív program (AVOP) uniós pályázatait. Ennek oka, hogy először a mezőgazdaság és vidék felzárkóztatására szolgáló SAPARD előcsatlakozási alaphoz rendelkezésre álló forrásokat kell felhasználni, ezt követően lesz lehetőség az AVOP-pályázatok benyújtására.

Az építésipar forgalmazás EU-s szabályozásából eredő időszerű feladatok az ÉMI Kht.-ban

– Karikás György* –

Az Építésügyi Minőség-ellenőrző Innovációs Közhasznú Társaságnál a múlt év november 1-jén elkezdett munkám meghatározó kihívása az, hogy a társaság elismert, rangos szakmai képességeit és tapasztalatait az üzleti élet piaci körülményei között tegyük versenyképessé úgy, hogy az Unió piacán is eredményes legyen.

Ehhez jól megválasztott marketingeszközöket kell használatba venni, üzleti magatartást és stílust kell követni, és a megrendelők felé valódi

szolgáltatástudattal kell teljesíteni. Meggyőződésem, hogy a cég kultúrájában e követelményeknek való megfelelés adva van, sürgős tennivalónk ezek gyakorlati érvényesítése. Ez igényli a szervezet korrekcióit, a gazdálkodás racionalizálását és mindenekelőtt hatáskörös aktív piaci magatartást a szolgáltatásaink értékesítése érdekében. Nem kerülhető meg a követelmény, hogy úgy a társaság szintjén, mint az egyének körében a marketing szemléletnek érvényesülnie kell.

* Vezérigazgató, ÉMI Kht.

A 2004. esztendőben előálló EU-tagság jelentős változásokat eredményez a magyar gazdaság valamennyi szereplője életében, működésében.

Ez alól nem mentesül az építésügyi ágazat sem, következésképpen az Építésügyi Minőség-ellenőrző Innovációs Kht. sem.

A Társaság e változásokra eddig is tudatosan készült, de az időpont közeledtével a szervezeti működés szükséges korrekcióinak végrehajtása szükségképpen felgyorsul.

E működésmódosulás egyaránt érinti a szervezet alaptevékenységeiben előálló, az EU-s joghoz és műszaki szabályozásokhoz történő teljes körű egyezőségéből eredő változásait, a társaság üzleti és vállalkozási politikáját a fentiekkel összhangba hozandó szervezeti módosulásokat és hatékonyságnövelést.

Alapvetően az a körülmény, hogy az ÉMI Kht. tevékenységét érintő jogi és műszaki szabályozás harmonizációja már megvalósult és ismert volt, ez megfelelő rendező elveket nyújtott a felkészülés folyamatának szervezéséhez. Ezen közben – sajnálatosan – ismert a társaság vezetése részéről az a tény is, hogy a jogalkalmazói szinten a zavarok, bizonytalanságok immár évek óta nem változtak kedvezően.

E környezeti feltételek figyelembevételével fogalmazta meg a társaság menedzsmentje az üzleti és szakmai eredményesség elérését célzó feladatait.

Ezen átfogó üzleti, stratégiai célkitűzésekből ezúttal három területet indokolt kiemelni, melyekből az első kettő a társaság vezetése által meghatározóan befolyásolható, míg a harmadik jogalkotói/kormányzati szintű befolyást és beavatkozást is igényel.

E működési „pillérek” az alábbiak:

- az építési termékek vizsgálata, ellenőrzése, tanúsítása;
- az Építőipari Műszaki Engedélyek (ÉME) kidolgozása és kiadása;
- közreműködés az építésfelügyelet hatékony működésében.

Az Építési termékek vizsgálata, ellenőrzése, tanúsítása

E tevékenység egészénél fontos megemlíteni, hogy a magyar építési termékek forgalmazása és felhasználása területén jelentős az importdominancia. Ez – elvileg – előrevetíti annak valószínűségét, hogy az importtermékek a származási országból az ott is érvényes szabályozások szerinti megfelelőségi igazolási dokumentumokkal érkeznek.

Fontos azonban megjegyezni, hogy ezen dokumentációk magyar környezetben csak és kizárólag

akkor érvényesek, ha azok alapjául harmonizált és honosított EU-szabványok vagy Európai Műszaki Engedélyek (ETA-k) szolgálnak.

Ezen feltételek fennállása esetén a termékforgalmazás/-felhasználás jogszerűen nem korlátozható, minden más esetben azonban (vagyis ha a termékekre csak származási országbeli nemzeti szabvány vagy nemzeti műszaki engedély vonatkozik) a magyarországi piacra hozatal vagy felhasználás csak az arra kijelölt magyar szervezetek megfelelőségi igazolási közreműködésével/dokumentációjával lehetséges.

Az e tevékenységi körbe tartozó ÉMI Kht.-szerepekörök közül a termékvizsgálati és termék-tanúsítási tevékenység jól szabályozott, az ezekkel kapcsolatos, NAT által akkreditált státus és ennek alapján a korábbi GM- (jelenleg GKM) kijelölés a tevékenységek végzésének jogosultságait megteremtették.

A termékek megfelelőségigazolási módozatait, az abból eredő feladatokat az érvényes műszaki szabályozás (szabványok, műszaki engedélyek) az esetek többségében megjelöli. Egyes esetekben – a jogszabályi alapokkal összhangban – kötelezővé teszik a független vizsgáló és tanúsító szervezet bevonását a termékek megfelelőségigazolási eljárásaiba.

E körülmény a piaci/üzleti jelenlét esélyeit kedvezően érinti, természetszerű azonban, hogy ez nem kínál monopolhelyzetet a társaságnak. Ily módon e téren is korszerűbb, az üzleti, piaci környezethez jobban alkalmazkodó, a szolgáltatás felkínálását előtérbe helyező szemléletet kívánunk érvényesíteni a partnerkapcsolatainkban. E szemléletváltás különös hangsúlyt kell kapjon azon esetekben, amikor a műszaki szabályozás nem jelöl meg kötelezettséget egy független szervezet bevonására. Az e körbe tartozó termékek gyártóinak és/vagy forgalmazóinak a szóban forgó termékek alkalmazásához fűződő, a biztonság és megbízhatóság fokozottabb mértékű hitelességét igazolhatja az ÉMI Kht. közreműködése.

Az e tevékenységi kört, nevezetesen az építési termékek megfelelőségigazolásának teljeskörűségét, az ezzel összefüggő szakmai, szervezeti szolgáltatás teljességét azáltal kívánjuk elérni, hogy célul tűztük ki a vizsgáló és tanúsító helyi jogosultság mellett az **ellenőrző szervezeti** státus elérését a társaságon belül, egy ilyen szervezet létrehozásával, működési feltételeinek megteremtésével és a tevékenység jogosultságához tartozó akkreditáció és kijelölés megszerzésével.

Az Építőipari Műszaki Engedélyek (ÉME) kidolgozása és kiadása

Az EU-ban az ETA-k kibocsátására jogosult szervezetben, az EOTA-ban (European Organi-

zation for Technical Approvals) a taggá válással egyidejűleg e szervezetben az ÉMI Kht. teljes jogú tagi státust fog szerezni. Ez feljogosítja és egyben kötelezővé teszi a társaságot arra, hogy az EOTA munkásságában, annak minden munkaszervezetében egyenértékű tagként közreműködjen.

E közreműködés egyaránt jelenthet egy más EOTA-tagszervezet által végzendő ETA-kidolgozásban – annak döntéshozatali eljárási csomópontjaiban – közreműködést (észrevételezés, állásfoglalás-közlés, véleménynyilvánítás), de megnyitja annak lehetőségét is, hogy az ÉMI Kht. fogadjon megbízást ETA kidolgozására és kibocsátására.

E szerepkörváltáshoz történő alkalmazkodás elősegítésére belső fejlesztési programot szerveztünk. Ennek keretében kiválasztott termékcsoportok eseteire szerveztük meg a „Felkészülés az EOTA tevékenységében szereplő feladatok ellátására” tárgyú projektünket. Ennek keretében az ETA kidolgozásában történő közreműködői szerepkört mintegy **„modellezzük”**, az EOTA eljárásrendjének megfelelően, illetőleg e **„modellezés”** kiterjed az ETA-k kidolgozására egyaránt.

E projekt végrehajtásának dátumát úgy jelöltük meg, hogy az ÉMI-nek a magyar kormányzat részéről történő EOTA-tagsági bejelentésének várható időpontjára egy, az e célra felkészített munkatársi kör alkalmas legyen az előálló feladatok végrehajtására.

Az EOTA működésének feltételei, az ETA-k kidolgozásának szükségessége vagy lehetősége az Európai Bizottság által szabályozott és tartalmuk jól ismert, meglévő EOTA megfigyelői státuszaink folytán.

Fontos megjegyezni, hogy harmonizált EN vagy ETA hiányában az ún. „innovatív termékek”-re (újfajta építési termékek) továbbra is – és tartósan – fennmarad a nemzeti műszaki engedélyek, így a magyar Építőipari Műszaki Engedélyek intézménye és alkalmazása.

Üzletpolitikánk e téren nemcsak arra kíván kiterjedni, hogy az EOTA-tagságból eredő jogosultságainkat és szerepkörünket felkínáljuk Magyarországra vagy más EU-tagországi gyártóknak, de különös figyelmet kívánunk fordítani az ún. harmadik országból érkező termékek EU-piacra jutásának elősegítésére (különös tekintettel Horvátországra, Romániára, Ukrajnára, Fehéroroszországra, Oroszországra és – esetleg – a távol-keleti országokra).

Közreműködés az építésfelügyelet hatékony működésében

Az ÉMI Kht. jogelődje – az Építésügyi Minőségellenőrző Intézet –, az Építésügyi és Városfejlesztési

tési Minisztérium (ÉVM) megszüntetésének időpontjáig, évtizedeken át programszerűen a szak tárca rendelkezésére állt az építésfelügyeleti feladatok szakmai ellátásában. Ennek keretében féléves és éves jelentéseiben dolgozta fel a tárca illetékes felügyeleti szerve által jóváhagyott cél-ellenőrzések országos eredményeit, az építési termékek forgalmazása és felhasználása, illetőleg az építéskivitelezési helyszínek szakmai felülvizsgálata köréből.

A feladatok ellátásához – az éves tervek műszaki tartalma függvényében – mindenkor költségvetési forrás szolgált fedezetül.

A '90-es évvel kezdődő időszak óta azonban a kormányzati struktúrák változásai, a szakágazatot érintő tárcák feladatainak és hatáskörének gyakori módosulása az építésfelügyeleti ellenőrzés hatékonyságát gyakorlatilag megszüntették.

Történt mindez annak ellenére, hogy a jelenleg érvényes jogi szabályozás mind törvényi szinten (Étv. 46. §) – az építésfelügyeleti ellenőrzés célját illetően –, mind miniszteri rendeleti szinten [48/1997. (XII. 29.) KTM rendelet] – az ellenőrzés eljárási kérdéseit illetően – kifejezetten rendelkezik az építésfelügyeletről, továbbá, a 3/2003. (I. 25.) BM–GKM–KvVM együttes rendelet 14. §-a a felügyeleti ellenőrzés szerepéről kihangsúlyozottan szól.

Ezen jogszabályok – jelesül az Étv. 46. § (3) bekezdése külön is – utalnak arra, hogy az építésfelügyeleti ellenőrzési feladatokban, különösen ha annak szakmai megalapozottsága vizsgálatokat is igényel, **szakintézmények** működnek közre.

Ezen jogi alapokra történő utalással mutatjuk be és értelmezzük az ÉMI szakmai szerepének kiemelt területeit, az építésfelügyelet hatékonyságának támogatására:

- az építési termékek biztonságos felhasználása/rendeltetési célra való alkalmassága,
- a sajtóságos kivitelezési technológiák biztonsága/alkalmassága,
- az épületek/építmények biztonsága, rendeltetésre való alkalmassága.

Fenti területeken természetszerűleg nem az építésfelügyelet minisztériumi és/vagy önkormányzati, közigazgatási feladatainak ellátásában látjuk az ÉMI szerepkörét, hanem annak megalapozásában, teljesértékűségének alátámasztásában, szakértői és vizsgálati tevékenységünk intézményes igénybevétele útján.

Fontosnak tartjuk, hogy az Országos Lakás- és Építésügyi Hivatal kitüntetett figyelmet fordítson az építésfelügyelet ellenőrzéseire, és ennek éves tervei adják meg az ellenőrzés célterületeit.

Társaságunk vezetése az alábbi „célterületeket” tekinti kiemelten kezelendőnek:

- lakásépítés, ezen belül:
 - a kormányzati, önkormányzati támogatások felhasználása mellett
 - a szociális lakásépítés körében,
 - az ún. házilagos kivitelezés körében,
 - az ún. „gyorsházak” vagy „készházak” alkalmazásával épített lakások;
- a közbeszerzési építési projektek, különösen akkor, ha azokban „közpénzek” felhasználása is történik;
- külföldi befektetői építési projektek (ezek körében ugyanis különösen erős a befektetői érdek a felügyeleti ellenőrzés elkerülésére);

- a termékforgalmazás s ennek keretében különösen:
 - a biztonság szempontjából kiemelten fontos termékcsoportok köre,
 - a kitüntetett forgalmazói hálózatok egységei,
 - a közvetlen gyártói forgalmazás,
 - a külföldi gyártók közvetlen hazai termékforgalmazása.

Úgy ítéljük meg, hogy e területeken az ellenőrzések hitelességét és teljesértékűségét reprezentatív számosságú vizsgálatok tudják megalapozni s az ellenőrzöttekkel szemben az esetleges szankcionálást alátámasztani.

EOQ-szakemberképzés, -tanúsítás és -regisztrálás

– Dr. Varga Lajos,* dr. Balogh Albert,** Szegedi Erzsébet*** –

Előzmények

Az Európai Minőségügyi Szervezet (EOQ) Nevelési és Képzési Bizottsága 1985 és 1990 között kidolgozta a minőségügyi szakmai tevékenység ismeretanyagának és tapasztalati háttérének követelményrendszerét, majd erre építve 1993-ra az EOQ harmonizált rendszerét a minőségügyi szakemberek tanúsítására, regisztrálására.

Ezek alapján 1993. június 13-án Helsinkiben elfogadta az EOQ Közgyűlése (EOQ General Assembly) az EOQ harmonizált rendszerét a minőségügyi szakemberek kvalifikálására és regisztrálására (EOQ Personnel Registration Scheme), amely EOQ PRS rövidítéssel hivatalosan 1994. január 1-jén lépett életbe.

Az EOQ harmonizált szakember-tanúsítási rendszere (PRS)

Az EOQ a rendszer felügyeletére és rendszeres továbbfejlesztésére létrehozta a „Szakember-regisztrációs Egység”-et (Personnel Registration Unit, PRU), melynek tagjai a rendszer kidolgozói és a rendszerben részt vevő tagországok képviselői. A PRU Irányító Bizottságának és Titkárságának feladatai:

- az akkreditálási eljárás lefolytatása, illetve működési felügyelete,
- a tanúsítási és regisztrálási követelmények meghatározása és állandó gondozása,

- a rendszer továbbfejlesztése és javaslatok előterjesztése az EOQ Végrehajtó Bizottsága részére,
- az EOQ által regisztrált szakemberek összetett névjegyzékének vezetése,
- kapcsolattartás a nemzetközi tanúsító szervezetekkel.

Az EN 45 013 (később az ISO 17 024) és az ISO 9001:2000-es szabványsorozat alapján a tanúsító szervezetek számára is meghatározták a teljesítésre váró követelményeket, mivel az EOQ a tanúsítás jogát a teljes jogú nemzeti tagszervezeteire ruházta át, de csak akkor, ha azok megfelelnek az EOQ szigorú akkreditálási követelményeinek.

Az EOQ 16 ország teljes jogú tagszervezetét akkreditálta EOQ-oklevél kiadására: Ausztria, Cseh Köztársaság, Dánia, Németország, Magyarország, Olaszország, Hollandia, Norvégia, Lengyelország, Románia, Szlovákia, Spanyolország, Svájc, Törökország, Ukrajna, Egyesült Királyság.

A 2003. év végéig regisztrált, EOQ-oklevéllel rendelkező minőségügyi szakemberek száma meghaladta a 38 000 főt.

A már akkreditált EOQ nemzeti tagszervezet más intézményeket, képzési központokat is elismerhet (elfogadhat) és bevonhat a szakemberek felkészítésébe (oktatásába), de a vizsgáztatással, tanúsítással és a regisztrálással kapcsolatos

* EOQ MNB, alelnök.

** EOQ MNB, alelnök.

*** EOQ MNB, szakmai és minőségügyi igazgató.

felelőssége megmarad. Az EOQ Tanúsítási és Regisztrálási Rendszeréhez tartozó akkreditált nemzeti szervezetek a tanúsítottak és regisztráltak névjegyzékét rendszeresen közzéteszik az interneten és saját szakfolyóiratukban. Ugyanakkor kötelesek gondoskodni a rendszer megfelelő működéséről, valamint befizetni a rendszerbeli tagsággal járó éves tagdíjat és a személyenkénti tanúsítási, regisztrálási díjakat.

Az EOQ Magyar Nemzeti Bizottságának (EOQ MNB) személyzettanúsítási tevékenysége

A magyar tagszervezet, az EOQ MNB létrehozta a Szakember-tanúsítási Bizottságot (SZTB), kidolgozta a regisztrálási és tanúsítási tevékenységre vonatkozó Minőségügyi Kézikönyvet, majd 1998. január 26-án kezdeményezte akkreditálását az EOQ által. A helyszíni szemlét az EOQ két szakértője, a PRU vezetője és egy, már korábban akkreditált EOQ-tagszervezet elnöke 1998. február 21-én és 22-én folytatta le Budapesten. Jelentésük alapján a PRU Irányító Bizottsága 1998. szeptember 21-én Frankfurtban megtartott ülésén az EOQ Végrehajtó Bizottsága részére javasolta az EOQ MNB akkreditálását.

Az EOQ Végrehajtó Bizottsága 1998. október 18-án Párizsban megtartott ülésén elfogadta a javaslatot, és kiadta az EOQ MNB részére az oklevelet. Az akkreditáció megújítására 2002 novemberében került sor, és a 2002. november 22-én kelt tanúsítvány szerint az további három évre érvényes. Az EOQ MNB minőségügyi kézikönyve és szabályozásai természetesen most már az ISO 9001:2000 szabvánnyal is összhangban vannak.

Az EOQ MNB partnerei a szakemberképzés területén

Az EOQ felhatalmazása alapján az EOQ MNB szakember-tanúsítási tevékenységét a következő oktatási intézmények, képzési központok bevonásával végzi (zárójelben a szakember-tanúsítások megnevezése):

- **BME Mérnöktovábbképző Intézet** (Minőségügyi rendszermenedzser),
- **MSZT Oktatási Központ** (Minőségügyi rendszermenedzser, Minőségügyi auditor, Környezeti rendszermenedzser, Környezeti auditor),
- **Budapesti Műszaki Főiskola Bánki Donát Gépészmérnöki Főiskolai Kar, Gépgyártástechnológiai Tanszék** (Minőségügyi rendszermenedzser, Minőségügyi operátor, Minőségügyi asszisztens).

Fenti képzési központok tevékenységét az EOQ MNB évente felülvizsgálja, valamint az EOQ MNB tagjai részt vesznek a vizsgáztatásban.

Folyamatban van más képzési központ elfogadása is az egészségügy területén.

Az EOQ és az EOQ MNB által kiadott oklevelek

Az EOQ a szakember-tanúsítás területeit a PRU javaslatai alapján folyamatosan bővíti. Az alábbi összehasonlító táblázat tartalmazza az EOQ, ill. az EOQ MNB által kiadott oklevelek fajtáinak felsorolását, valamint érvényességi idejüket.

Az EOQ és az EOQ MNB által kiadott oklevelek megnevezése (2004. januári állapot)

	Angol megnevezés	Magyar megnevezés	Érvényesség (év)	EOQ MNB által kiadva
1.	Quality Professional (QP)	Minőségügyi szakértő	5	igen
2.	Quality System Manager (QSM)	Minőségügyi rendszermenedzser	5	igen
3.	Quality Auditor (QA)	Minőségügyi auditor	3	igen
4.	Environmental System Manager (ESM)	Környezeti rendszermenedzser	5	igen
5.	Environmental Auditor (EA)	Környezeti auditor	3	igen
6.	TQM Leader (TQM-L)	TQM-menedzser	5	igen
7.	TQM Accessor (TQM-A)	TQM-felülvizsgáló	3	igen
8.	Health & Safety System Manager	Munka-egészségügyi és munkabiztonsági rendszermenedzser	5	nem
9.	Health & Safety Auditor	Munka-egészségügyi és munkabiztonsági auditor	3	nem
10.	Quality System Manager in Healthcare (QSMH)	Minőségügyi rendszermenedzser az egészségügyben	5	nem
11.	Quality Management Technician in Healthcare	Minőségirányítási megbízott az egészségügyben	5	nem
12.	Quality Management Technician (QMT)	Minőségirányítási megbízott	5	nem
13.	Quality Operator (QO)	Minőségügyi operátor	10	igen
14.	Quality Assisstant (QAS)	Minőségügyi asszisztens	10	igen
15.	Management System Consultant	Menedzsmentrendszer-tanácsadó	5	nem

A 2003. év végéig kiadott szakember-tanúsítási oklevelek

Az EOQ MNB 1999 óta 863 oklevelet adott át magyar szakembereknek, ebből jelenleg 758 oklevél érvényes az alábbi megoszlásban:

Minőségügyi szakértő	14
Minőségügyi rendszermenedzser	497
Minőségügyi auditor	167
Környezeti menedzser	54
Környezeti auditor	18
TQM-menedzser	5
TQM-felülvizsgáló	3

2003-ban az EOQ MNB összesen 209 oklevelet adott ki.

Mint látható, eddigi igen sikeresnek minősülő tevékenysége során az EOQ MNB több mint 860 európai szintű oklevelet adott ki olyan magyar szakemberek számára, akik elvégezték valamelyik elfogadott hazai tanfolyamot és sikeres vizsgát tettek, továbbá az előírt dokumentumok csatolásával igazolták többéves jártasságukat és tevékenységüket az adott szakterületen. Az oklevél mellé a tanúsított szakemberek egy plasztikkártyát is kapnak a legfontosabb adatok (név, kategória, lejárat dátum) feltüntetésével. Az európai oklevél csak az EOQ MNB által kiadott magyar nyelvű oklevéllel együtt érvényes. Az EOQ-oklevéllel rendelkező magyar szakemberek névsorát a teljes elérhetőségi adatokkal (postacím, telefon- és faxszám) az EOQ MNB honlapján, továbbá a Minőség és Megbízhatóság című szakfolyóiratban rendszeresen közzétesszük.

A lejárt oklevelek érvényesítése érdekében az EOQ MNB általában kétnapos, felmérő jellegű – zárókonzultációval egybekötött – szinten tartó tanfolyamokat szervez.

Azoknak a minőségügyi és környezetirányítási szakembereknek feltétlenül célszerű részt venni a szinten tartó tanfolyamon, akiknek az oklevele a tárgyévben lejár, mivel az előírt tanfolyam elvégzése nélkül a megszerzett képesítés és az azt igazoló oklevelek a lejárat után – megújítási lehetőség nélkül – érvénytelenné válnak. Az MSZ EN 45 013 vonatkozó előírásai alapján ennek tényét az EOQ MNB név szerinti listán kénytelen közzétenni.

Az elmúlt évek szakember-tanúsítási tapasztalatai

Az EOQ MNB szakember-tanúsítási tevékenységének tapasztalatai a Magyar Szabványügyi Testület Oktatási Titkárságának felmérése szerint a következőképpen foglalhatók össze:

- a szakképzés hatékonyságát és az ismeretanyag elsajátítását nagyban segíti, hogy a rendszermenedzser- és az auditorképzés egymásra épül;
- a hallgatók körében a képzés gyakorlati része (szituációs játékok) a legkedveltebb;
- a jogharmonizációs ismeretek, ezen belül a szabványértelmezések általában gondot okoznak a szabványalkalmazóknak, ezért a képzés során erre fokozott figyelmet kell fordítani;
- a minőségirányítási és a környezetirányítási szakemberek a jogi háttér ismerete nélkül nem végezhetik megfelelő színvonalon munkájukat, ezért ezen ismeretek oktatása a képzések elengedhetetlen témaköre;
- a személyiségfejlődés a szituációs játékok során egyértelműen bizonyítható;
- a tananyag folyamatos fejlesztése elengedhetetlen;
- a tanfolyami hallgatók csak az olyan előadókat, gyakorlatvezetőket ismerik el, akik a magas szintű elméleti felkészültség mellett nagy gyakorlattal is rendelkeznek;
- a megbízhatóság, a pontosság, a példamutatás egyaránt nagyon fontos szempont az előadók, a gyakorlatvezetők munkájának értékelése során;
- a hallgatói és a vizsgázói vélemények, valamint az előadói és a vizsgáztatói vélemények gyűjtése, értékelése, visszacsatolása az oktatásba és a vizsgáztatásba jól segíti a tevékenység folyamatos fejlesztését, különös tekintettel a vevői elégedettség színvonalának emelésére;
- az előadók, a gyakorlatvezetők és a vizsgáztatók tapasztalatcseréje nemcsak egymás munkamódszerének fejlesztése, hanem a vevői elégedettség színvonalának emelése szempontjából egyaránt hasznos;
- a tanfolyamokon és vizsgákon csak azok a szakemberek sikeresek, akik az elméleti és a gyakorlati ismereteik bővítése céljából vesznek részt a továbbképzésen, és nem az oklevélgyűjtés az elsődleges céljuk;
- a vevői megelégedettség mérőszámai a következők:
 - a hallgatói vélemények alapján 4,56 az átlag érdemjegye a tanfolyamok előadóinak és gyakorlatvezetőinek,
 - a vizsgázók véleménye alapján 4,52 az átlag érdemjegye a vizsgáztatóknak.

A közeljövő feladatai

- Különös gondot kell fordítani az új módszerek, eszközök oktatására a TQM és az EFQM Kiválóság Modell oktatása területén.
- Az EOQ svájci tagszervezete javaslatot tett az „Integrált Rendszermenedzser” szakember kategória bevezetésére. Az előzetes javaslat

szerint kötelező lenne a minőségügyi és környezeti rendszermenedzseri képzés megléte. Az EOQ a kritériumrendszer tervezetének kidolgozásával Svájc (vezető), Ausztria, Magyarország, Németország, Spanyolország teljes jogú tagszervezetét bízta meg, 2004. február 28-i határidővel.

– Elvi döntés született arra vonatkozóan, hogy az EOQ kialakítja a „HACCP-rendszermenedzser” és a „HACCP-auditor” kategóriát, mely kritériumrendszerének kidolgozására felkért országok: Magyarország (vezető), Ausztria, Franciaország, Lengyelország, Spanyolország és Ukrajna.

Minőségügyi pályázati lehetőségek

– Szódi Sándor* –

Az ISO-tanúsítványok száma az utóbbi időben örvendetes módon megszorodott. A kedvező tendencia szerencsére az építőipari vállalkozások körében is kitapintható. Egyre többen vannak azok, akik a minőségügyi fejlesztésben látják a versenyképesség, a talpon maradás legfontosabb biztosítékát. Az európai trendhez hasonlóan Magyarországon is egyre többen vannak azok, akik az ISO-tanúsítvány megszerzését követően a TQM-eszközök és módszerek elsajátításában látják a továbbfejlődés irányát. Közülük is a legjobbak próbálkoztak már önértékeléssel, vagy pl. a Nemzeti Minőségi Díj, illetve a regionális minőség díj pályázatokon való indulással. A VII. Építésügyi Konferencián a IIASA-Shiba Díjra, a regionális, illetve megyei díjakra, valamint a Nemzeti Minőségi Díjra pályázáshoz szeretnénk biztatást, illetve tájékoztatást adni.

IIASA-SHIBA Díj

Magyarországon 1989 óta „IIASA-SHIBA Díj” elismerésben részesülnek a minőségfejlesztésben kiemelkedő eredményeket felmutató pályázók. A díjat Shoji Shiba japán professzor, valamint a Nemzetközi Alkalmazott Rendszerelemzési Intézet (IIASA – International Institute for Applied Systems Analysis) és az ipari miniszter által létrehozott „IIASA-SHIBA Alapítvány a Minőségfejlesztésért” adja.

Az Alapítvány és a díjazás célja az Átfogó Minőségirányítási Rendszer (TQM – Total Quality Management) elterjesztése, az alkalmazás során szerzett tapasztalatok összegyűjtése és az egymástól való tanulás lehetőségének megteremtése. A díjat az alapításkor csak ipari és szolgáltató szervezetek pályázhatták meg. 1996 óta ezt a kört folyamatosan bővítette az Alapítvány Kuratóriuma.

A díjra öt területen lehet pályázni:

- ipar, közlekedés, szállítás, hírközlés, kereskedelem, idegenforgalom, élelmiszeripar, mezőgazdaság;
- szolgáltatás, közszolgáltatás;
- egészségügy;
- oktatás, kutatásfejlesztés;
- közigazgatás, közszolgálat.

A minőségfejlesztés gyakorlati bevezetése terén kiemelkedő eredményeket felmutatók, egyedi módszereket és megoldásokat alkalmazók három kategóriában kaphatnak elismerést: szervezet, csoport, egyéni.

A IIASA-Shiba Díj feltételrendszere a nemzeti minőségdíjakhoz képest rugalmasabb, és kategóriarendszere megteremti annak lehetőségét is, hogy ne csak a teljes szervezet kiválóságát ismerjék el, hanem a kisebb fejlesztőcsoportok, szervezeti egységek vagy egy projektre szerveződött több szervezeti egységből álló csoport, valamint egyének kezdeményezéseit, kimagasló tevékenységét is. Pályázati célrendszerével és kategóriarendszerével a díj Európában egyedülálló a minőségfejlesztési tevékenységek elismerésében.

A díj feltétel- és kategóriarendszerének köszönhetően fontos szerepet tölt be az ágazati és nemzeti minőségdíjak rendszerében. A IIASA-Shiba Díj egyfajta „előszobája” a magyar Nemzeti Minőségi Díjnak (NMD), valamint a Közoktatás Minőségéért Díjnak (KMD), amit az is alátámaszt, hogy az NMD győztes vállalkozásai és a KMD-n díjat vagy oklevelet nyert intézmények közül sokan korábban már elismerést szereztek a IIASA-Shiba Díjon.

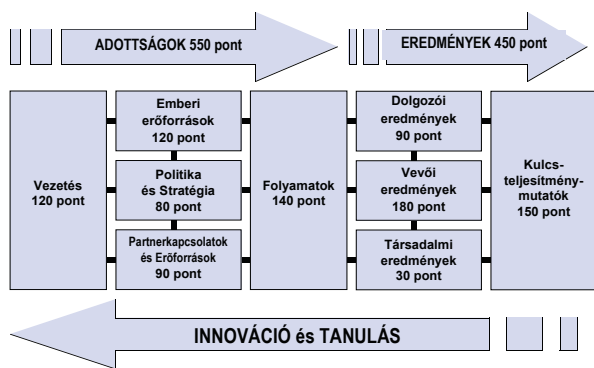
Regionális és megyei minőségi díjak

2002-ben a Gazdasági Minisztérium kezdeményezésére, a Minőségfejlesztési Központ támogatásá-

* Minőségszakértő, Minőségfejlesztési Központ.

val, a Kereskedelmi és Iparkamarák többsége megyei vagy regionális minőségi díjakat írt ki. Megyei összefogásokra (regionális díjakra) három helyen, önálló megyei meghirdetésekre 6 esetben került sor. A kamarák önállóan döntöttek a kategóriákról, melyek száma 3 és 7 között mozgott.

A modell kidolgozását végző Minőségfejlesztési Központ munkatársai az esetek többségében önértékelési tájékoztatók megtartásával segítették a pályázók felkészülését, de kivették részüket az értékelők képzéséből is. Közreműködtek a bizottsági előterjesztések elkészítésében és a visszajelzések megírásában.

Regionális Minőségi Díj modellje

A Nemzeti Minőségi Díjhoz hasonlóan a pályázatok egyéni értékelését csoportkonszenzus követte, majd lebonyolították a helyszíni szemléket. A díjbizottságok döntését követően ünnepélyes körülmények között tartották a díjkiosztó ünnepségeket.

2003-ban (tehát a meghirdetés 2. évében) egy kereskedelmi és iparkamara kivételével mindenhol kiírták a megyei, illetve regionális díjakat!

Nemzeti Minőségi Díj

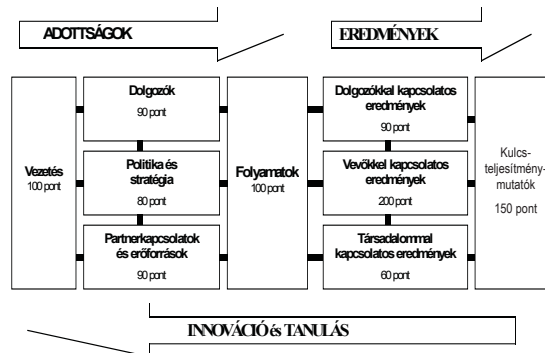
A pályázat célja – a miniszterelnök 3/1996. (VI.19.) ME rendelete alapján – a minőségügyben kiemelkedő eredményt felmutató gazdálkodó szervezetek tevékenységének elismerése.

Pályázatot nyújthat be bármely, Magyarországon bejegyzett termelő és szolgáltató szervezet a kereskedelmi társaságok, a jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó, költségvetési és szakmai, ill. tanácsadó szervezetek kivételével. Nem pályázhatnak a korábbi évek magyar Nemzeti Minőségi Díj nyertesei.

A pályázat önértékelésen alapul.

A beérkezett pályázatokat a Nemzeti Minőségi Díj Bizottság bírálja el, szakértők bevonásával. A Bizottság javaslatát a gazdasági miniszter terjeszti döntésre a miniszterelnök elé. Összesen négy díj ítélhető oda a termelő és szolgáltató vállalatoknak, vállalkozásoknak. A pályázatok értékelése és a döntési folyamat során nyert üzleti információkat a közreműködők bizalmasan kezelik.

A nyertesek oklevelet és névre szóló képzőművészeti kispasztikát kapnak teljesítményük elismeréseként, amelyeket a miniszterelnök ünnepélyes keretek között nyújt át. A nyertesek jogosultak ezt aényt üzleti dokumentumaikon, reklámanyagaikon feltüntetni.

A Nemzeti Minőségi Díj kiválóságmodellje

Mint az európai országok esetében általában, az 1996-ban alapított magyar **Nemzeti Minőségi Díj** (NMD) is az Európai Minőség Díj modelljén alapul, melynél nem a termék vagy a szolgáltatás minőségét, hanem az egész szervezet tevékenységének, működésének kiválóságát díjazták.

A magyar Nemzeti Minőségi Díj megalapításával lehetővé válik:

- a minőség stratégiai szerepének erősödése,
- a gazdálkodó szervezetek üzleti eredményeinek javulása,
- a folyamatos fejlesztés gyakorlatának megértése,
- hazai és külföldi sikeres példákban való tanulás, tapasztalatgyűjtés.

A Nemzeti Minőségi Díjat eddig 28 vállalkozás érdemelte ki. Reméljük, hamarosan találkozhatunk a legjobbak táborában építőipari vállalkozásokkal is!

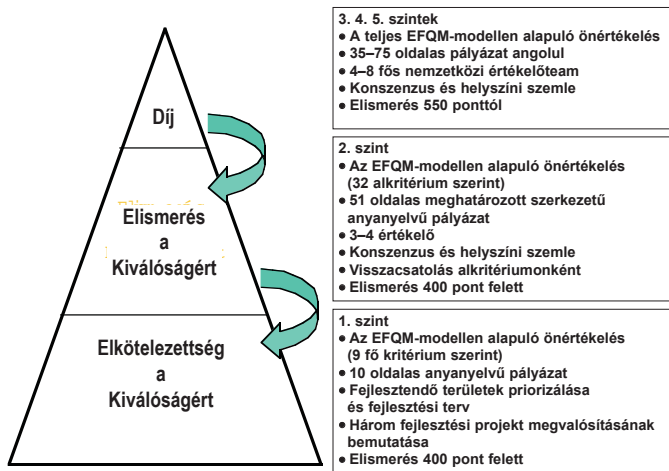
Európai Kiválóság Díj

2001 óta az EFQM a korábban alkalmazott háromszintű elismerésen túl további két új elismerési szintet (Elkötelezett a Kiválóságért szint és Elismerés a Kiválóságért szint) vezetett be annak érdekében, hogy ösztönözze a szervezeteket az önértékelés és a kiválóságmodell egyre szélesebb körben való sikeres alkalmazására.

2002-ben az IMFA – Minőségfejlesztési Központ elnyerte az EFQM Nemzeti Partnerszervezeti státusát, 2003 szeptemberétől megszerezte annak jogát is, hogy a magyar nyelven sikeresen pályázó vállalkozások számára az EFQM-mel közösen európai elismerő oklevelet adhasson ki az alábbi két elismerési szintre:

- Elkötelezett a Kiválóságért (Commitment to Excellence).

- Elismerés a Kiválóságért (Recognised for Excellence).

A Szervezeti Kiválóság öt szintje

Pályázni lehet az egyes szintekre:

- *Elkötelezett a Kiválóságért* → *Minőségfejlesztési Központba* magyar nyelvű pályázattal, vagy *EFQM-hez* angol nyelvű pályázattal.

zattal. (Pályázni lehet egész évben folyamatosan!)

- *Elismerés a Kiválóságért* → *Minőségfejlesztési Központba* magyar nyelvű pályázattal, vagy az *EFQM-hez* angol nyelvű pályázattal. (Pályázni lehet egész évben folyamatosan!)
- *Nemzeti Minőségi Díj* → *Minőségfejlesztési Központba* – magyar pályázattal.
- *Európai Kiválóság Díj* → *EFQM-hez* – angol nyelvű pályázattal.

A pályázatokon való részvétel hasznosságát nemcsak a díjazottak, de a többi pályázó is egyértelműen és kiemelt módon hangsúlyozta. Mindazok, akik belekóstoltak az önértékelésbe, biztosan folytatják ezt a munkát. Tevékenységük nyomán tovább szélesedhet azok tábora, akik szervezeti kiválóságuk növekedését tekintik az önértékelés igazi hasznának. Számukra egy díj elnyerése már csak „hab a tortán”. Ebben az esetben biztos, hogy nem hangzik közhelyként: minden pályázó nyertesnek érezheti magát!

A magyar szabványosítás időszerű feladatai

– Dr. Bíró Béla* –

2003. január 1-jén új fejezet kezdődött a magyar szabványosítás több mint 100 éves történetében, mivel a Magyar Szabványügyi Testület mindhárom európai szabványügyi szervezetnek teljes jogú tagjává vált. Ezzel a magyar szabványosítás európai csatlakozása megtörtént, az európai szabványok részévé váltak a magyar szabványrendszernek ugyanúgy, mint az Európai Unió tagországaiban.

A szabványosítás szerepe, jelentősége Európában az utóbbi évtizedekben felértékelődött. Köszönhető ez többek között annak, hogy a szabványosítás alapfunkciója – a kereskedelem műszaki akadályainak felszámolása – az egységes európai belső piac kiépítésével egyidejűleg kiteljesedett. Ezen túlmenően a jogalkotás, az európai műszaki szabályozás is támaszkodik a szabványokra. A műszaki irányelvekben (direktívákban) megfogalmazott követelmények teljesítésének legkézenfekvőbb módja a direktívákhoz az európai szabványügyi szervezetek által kidolgozott „harmonizált” szabványokban lefektetett előírások betartása. A műszaki szabályozás

működőképessége így a szabványok széles körű alkalmazásán múlik. Egyedülálló az ilyen rendszer, amelyik önkéntesen, kényszerítő eszközök nélkül működik, széles alapokon nyugszik, a közérdeket szolgálja, és fő működési elvként a közmegegyezést vallja és alkalmazza.

Tekintsük át a rendszer főbb jellemzőit és kialakulásának fontosabb állomásait.

A nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény

Az Országgyűlés 1995. április 11-én fogadta el a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvényt. A törvény a piacgazdasági követelményeknek és az európai gyakorlatnak megfelelő nemzeti szabványosítási rendszert alakít ki, ahogy azt a 2. § előírja. A lényegi változások a korábbi időszakhoz képest az alábbiak:

„A törvény meghatározza a nemzeti szabványosítás szervezeti kereteit, működésének főbb elveit, követelményeit, kapcsolatrendszerét és gazdálkodásának főbb eszközeit.”

* Főosztályvezető, MSZT, Igazgatási és Jogi Főosztály.

A nemzeti szabványosítás működésének alapelvei között a törvény kiemeli többek között:

- az áttekinthetőséget és a nyilvánosságot,
- a közérdek képviselését,
- az önkéntességet, egyrészt a nemzeti szabványosításban való részvétel, másrészt a nemzeti szabványok alkalmazása szempontjából,
- a tárgyyszerűséget,
- a függetlenséget a különböző érdekcsoportok túlsúlyától,
- az egységességet és ellentmondás-mentességet,
- az alkalmazkodást a tudomány, a műszaki gyakorlat és a tapasztalat általános eredményeihez, figyelembe véve a gazdasági adottságokat,
- az alkalmazkodást a nemzetközi és az európai szabványosítás rendjéhez,
- a nemzeti szabványügyi szervezet nem nyereségérdekelte jellegét.

Nagy jelentőségű, garanciális szabály az, hogy a nemzeti szabvány csak a nemzeti szabványügyi szervezet felhatalmazása alapján forgalmazható és terjeszthető. Ez lehetővé teszi azt, hogy a nemzetközi és európai szabványok hazai értékesítése közben tartható és ellenőrizhető legyen.

Értelemszerűen a törvény egyik legfontosabb rendelkezése volt főszabályként annak kimondása, hogy „a nemzeti szabvány alkalmazása önkéntes”, de a megfelelő átmenet biztosítása miatt egyes miniszteri rendeletek akkor még meghatározott időre kötelezővé tehettek szabványokat.

A törvény megjelöli, hogy a Magyar Köztársaság nemzeti szabványügyi szervezete a Magyar Szabványügyi Testület. Utal arra, hogy az MSZT a Ptk. 65. §-a alapján működő köztestület, és ennek megfelelően kizárólagos jogkörrel látja el a nemzeti szabványosítással összefüggő közfeladatokat.

A törvény meghatározza az MSZT fő feladatait a testület szervezeti felépítésével, működésével, törvényességi felügyeletével, kapcsolatrendszerével és gazdálkodásával kapcsolatos keretszabályokat.

A törvény első jelentősebb módosítása (2002. január 1-jei hatállyal), „A mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény és a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény módosításáról” szóló 2001. évi CXII. törvény, kizárólagossá tette a nemzeti szabványok alkalmazásának önkéntességét. A 6. § (2) bekezdés értelmében pedig: „Műszaki tartalmú jogszabály hivatkozhat olyan nemzeti szabványra, amelynek alkalmazását úgy kell tekinteni, hogy az adott jogszabály vonatkozó

követelményei is teljesülnek.” Ez lényegében az „Új megközelítés” elvének maradéktalan alkalmazását jelenti.

A nemzeti szabványosítás kapcsolatrendszere

A törvény a legnagyobb hangsúlyt értelemszerűen a kormánnyal való kapcsolattartásra helyezi. Azon túlmenően, hogy a szabványosításban érdekelt minisztériumok kijelölt képviselői tagjai a Szabványügyi Tanácsnak, az MSZT a közgyűlés által elfogadott beszámolót külön meg kell küldje a kormánynak. A beszámoló címzettje a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium, amelyet a kormány határozatban jelölt ki az MSZT-vel való kapcsolattartásra.

A törvény együttműködési kötelezettséget ír elő az MSZT és a minisztériumok között a műszaki jogszabályok kidolgozása során. Ez nem is lehet másként az európai direktívák és az azokkal harmonizált szabványok szükségszerű kapcsolata miatt.

Szoros együttműködésre van szükség a közérdekű, különösen az élet, az egészség, a testi épség, a vagyon, az emberi környezet, továbbá a fogyasztói érdekek védelmét szolgáló jogszabályokhoz kapcsolódó nemzeti szabványok kidolgozása területén. A törvény úgy rendelkezik, hogy ezeket a szabványokat csak az érintett közigazgatási szervek véleményét figyelembe véve lehet megalkotni. A „figyelembevétel” az egyszerű véleményezésnél szigorúbb kötöttséget jelent, gyakorlatilag ezekben az esetekben kötelező beszerezni és érvényesíteni a jogalkotók álláspontját.

A törvény mint együttműködőket megnevezi a gazdasági és szakmai érdek-képviselői szervezeteket, elsősorban a kamarákat. A kamarák közül többen tagjai az MSZT-nek, illetőleg a Szabványügyi Tanácsnak, és szakmai kérdésekben – különböző pályázatok keretében, külön szerződések alapján – több esetben jött létre a felek számára hasznos együttműködés.

A nemzeti szabványosítás nyitottságából és önkéntességéből következik, hogy külön törvényi előírás hiányában is széles körű együttműködés alakult ki az MSZT és egyéb gazdasági partnerei között.

Két követelmény külön kiemelendő: az önkéntes szabványalkalmazás és a szabványokra való hivatkozás módja a műszaki jogszabályokban.

Önkéntes szabványalkalmazás

A szabványosítás egyik legfontosabb alapelve az önkéntesség, amely a nemzetközi, az európai és a nemzeti szabványügyi szervezetek működését

jellemzi, és amely alapelv értelemszerűen megjelenik a nemzeti szabványosításról szóló hazai törvényben és az MSZT működési szabályaiban is.

Mik a veszélyei annak, ha szabványokat kötelezővé tesznek nemzeti szinten?

A kötelezővé tett szabványok akadályozzák a szabvány általános fogalmából, funkciójából eredő alapfeladatát, miszerint a szabvány a kereskedelem műszaki akadályainak elhárítására szolgál. A külkereskedelemben zavarokat okoz az, hogy ugyanaz az európai szabvány az egyik országban kötelezővé van téve, a másik országban nincs.

A kötelező szabvány gátolja a műszaki fejlődést, megmerevíti a szabályozást, akadályozza az olcsóbb, gazdaságosabb technikai megoldások, takarékosabb gyártási, eljárási módok bevezetésére irányuló törekvéseket.

A kötelezővé tett szabvány akadályozza az áruk szabad mozgását, ami az Unió egyik alapszerződésében, a Római Szerződésben lefektetett alapelve.

Az „Új megközelítés elve”

A műszaki szabályozásunk harmonizációja megköveteli, hogy a jogszabályokban való hivatkozás a szabványokra összhangban legyen az európai gyakorlattal.

Az uniós szabályozásban ezzel kapcsolatban mértékadó a még 1985-ben kidolgozott alapelv, az „Új megközelítés” koncepciója.

Az „Új megközelítés” elve alapján álló európai szabályozás szerint a jogszabályok alapját képező európai direktívák (irányelvek), csak az alapvető biztonsági követelményeket írják elő, a megvalósítás módját az ún. harmonizált európai szabványokra bízák. A harmonizált jelző mutatja, hogy a jogszabály és a szabvány között már a megalkotás szintjén megteremtették az összhangot. Amennyiben a szabványt „önkéntesen” alkalmazó betartja az ott rögzített követelményeket, terméke, eljárása meg fog felelni a jogszabályi előírásoknak. Ha az alkalmazó, választási szabadságával élve, a szabványtól eltérő megoldást választ, ezt minden további nélkül megteheti, de viselni kénytelen annak költségeit, hogy igazolja terméke, eljárása jogszabálynak való megfelelőségét.

A szabályozás logikája olyan, hogy a szabványalkalmazó szinte automatikusan választja a műszakilag legmegfelelőbb, költségkímélő szabványos megoldást, amely számára kézenfekvő, ha meg akar felelni a jogszabályi követelményeknek. Ezért nincs szükség a szabvány kötelezővé tételére, hiszen a szabvány előírásainak érvényesülése nem külső kötelezettségen, hanem ön-

kéntes jogkövetés folytán gazdasági előnyökkel járó, saját meggyőződésen alapul.

Aki a szabványt alkalmazza, az bízhat abban, hogy a jogszabály által megkívánt módon jár el, a szabványtól eltérő egyéb, költségesebb, bár jogilag ugyancsak megengedett eljárásokkal szemben.

Részvétel az európai szabványosításban

Az európai szabványosításban való részvétel az MSZT – az európai szabványügyi szervezetek teljes jogú tagja – keretei között történik.

Az európai szabványok bevezetése

A CEN/CENELEC szabályzataiból adódó kötelezettség valamennyi európai szabvány megadott határidőn belüli (általában 6 hónap) bevezetése, a szavazási rend kialakítása. Az európai szabványok bevezetettsége teljes körű, jelen idő szerint számuk meghaladja a 15 000-et.

Legfontosabb a műszaki tartalmú jogi szabályozáshoz, az élet, az egészség, a vagyon, a környezet védelméhez és a biztonsághoz kapcsolódó, európai direktívákon alapuló, jogszabályok megfelelő alkalmazását elősegítő, „harmonizált szabványok” folyamatos bevezetése a nemzeti szabványrendszerbe.

A kötelezettség azonban nem csak ezekre, hanem valamennyi európai szabványra kiterjed.

Az európai műszaki bizottságok (TC) munkájában való részvétel

A CEN/CENELEC illetékes műszaki bizottságai alapvetően évi mintegy 1200–1500 db európai szabványt (EN) dolgoznak ki, amelyek előkészítésében az MSZT-nek is közre kell működni. Gondosan meg kell határozni, hogy melyek azok a nemzetgazdaság szempontjából fontos területek, ahol aktívan részt kíván venni a CEN/CENELEC megfelelő műszaki bizottságainak a munkájában. Ezeket a területeket meg kell szervezni az MSZT illetékes műszaki bizottságán (tükörszabványbizottságán) keresztül a részvétel feltételeit.

Fontos feladat a hazai vállalkozások érdekének képviselése, a magyar álláspont egyeztetése, az üléseken a magyar érdekek érvényesítése.

A munkában olyan szakértők vehetnek részt, akik megfelelő nyelvtudással rendelkeznek, képesek a dokumentumok érdemi véleményezésére, szakmai vitákban való részvételre, a magyar érdekek hatékony képviselésére. Képzéssel kell segíteni a szükséges ismeretek elsajátítását.

CEN-, CENELEC-, TC-titkárságok működtetése

Az MSZT várhatóan titkársági feladatokat is kap. A CEN-ben és a CENELEC-ben mintegy 350 mű-

szaki bizottság működik. A bizottságokat a tagországok nemzeti szabványosítási szervezetei megosztva működtetik. Ezeknek a titkárságoknak a vitele elnökkel jár, befolyást lehet így gyakorolni egy-egy szakterület szabványosítására. Célszerű olyan szakterületet választani, ahol a részvételt a magyar gazdaság érdekei, illetve a magyar szabványosítás hagyományai indokolják.

CEN, CENELEC műszaki bizottságok (TC), albizottságok (SC), munkacsoportok (WG), ülések szervezése Magyarországon

Mivel az érdemi szakmai munka a különböző műszaki bizottságokban, albizottságokban, munkacsoportokban folyik, elvárás a tag részéről, hogy bizonyos üléseknek házigazdája legyen, ezek szervezésében az MSZT-tagok segítséget nyújthatnak.

Közreműködés notifikációs eljárásokban

A CEN/CENELEC belső szabályzata előírja a tag számára, hogy az európai szabványosítási notifikációs eljárásokban részt vegyen. A notifikációs tevékenység egyrészt adatszolgáltatást jelent a CEN/CENELEC felé az önálló indíttatású magyar nemzeti szabványokról, másrészt a minisztériumok felé a szabványosításról a jogilag szabályozott területeken, harmadsorban véleményezést és javaslattételt olyan bejelentések esetében, amelyek a szabványosításon túl jogi szabályozási kérdéseket is érintenek.

Részvételi lehetőségek a hazai szabványosításban, a szabványosítással kapcsolatos információk beszerzése

Nézzük át röviden, hogy a különböző szervezeteknek milyen lehetőségük van részt venni a szabványosításban.

A nemzeti szabványosítási tevékenységbe bekapcsolódni a Magyar Szabványügyi Testület segítségével lehet, mivel ez a szervezet kizárólagos jogkörrel látja el a szabványosítás szervezését és képviselést Magyarországon.

Tagsági jogviszony létesítése az MSZT-ben

A nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény 15. §-a értelmében az MSZT tagja lehet bármely jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezet, amely az alapszabályt magára nézve kötelezőnek elfogadja, és a nemzeti szabványosítás célkitűzéseit, intézkedéseit támogatni kívánja.

Az egyéni vállalkozók is tagjai lehetnek az MSZT-nek, a Ptk. ugyanis őket gazdálkodó szervezetnek tekinti. A gazdálkodó szervezeteken kívül bármilyen, jogi személyiséggel rendelkező egyéb szervezet is beléphet az MSZT-be.

A tagok jogai

A tagdíj befizetése együtt jár a következő jogosultságok megszerzésével:

- Részvétel az MSZT közgyűlésén, szervezetenként egy szavazati joggal.
- Általános informáltság az MSZT tevékenységéről, ami a közgyűlési dokumentumok és a havi rendszerességgel megjelenő MSZT-folyóirat térítésmentes rendelkezésre bocsátását jelenti.
- Választhatóság az MSZT szervezeteibe.
- Korlátlan részvétel a nemzeti szabványosító műszaki bizottságok munkájában.
- A Szabványügyi Tanács által meghatározott kedvezmények igénybevétele.

Részvétel az MSZT nemzeti szabványosító műszaki bizottságaiban

Az MSZT tagjait megillető legfontosabb jogosultság a részvétel a nemzeti szabványosítás szakmai feladataiban, amely a műszaki bizottságokon keresztül történik.

A törvény szerint a nemzeti szabványosító műszaki bizottságok az MSZT önkéntes alapon szerveződő szakmai alapegységei, amelyek egy-egy szakterület nemzeti szabványosítási feladatait operatívan és felelősséggel látják el.

A műszaki bizottság tagja csak MSZT-tag lehet, bármely MSZT-tag azonban tetszése szerint vehet részt tevékenységének és az érdekeltségének megfelelő számú műszaki bizottságban.

A műszaki bizottságok szakmai tevékenysége kapcsolódik a nemzetközi és az európai szabványügyi szervezetek meghirdetett műszaki bizottsági rendszeréhez, a hazai bizottságok ezeknek a bizottságoknak a tükröbizottságai, valamilyen módon lefedik a nemzetközi és európai szakbizottságok szakterületeit (egy magyar bizottság több szakterületet is gondoz). A műszaki bizottságok a szabványosítási, szakmai munka alapegységei, hazai műhelyei.

A műszaki bizottságok működésük rendjét a rendelkezésre bocsátott irányelvek alapján saját maguk határozzák meg, maguk választják elnöküket, hagyják jóvá programjukat és pénzügyi tervüket.

A szabványosítással kapcsolatos információk megszerzése

Az MSZT a szabványosításban való részvétel lehetőségének megteremtése mellett a gazdaság szereplőit, ill. a piacgazdaság működését különböző szolgáltatásokkal segíti.

Információs szolgáltatás

Az MSZT alaptevékenységéhez tartozik a magyar, a nemzetközi, az európai és a külföldi nemzeti

szabványok, valamint a szabványosítással és a minőségüggyel kapcsolatos egyéb dokumentumok gyűjtése, nyilvántartása és az e dokumentumokkal kapcsolatos szolgáltatás.

Az MSZT közel 30 országból kap, illetve szerez be szabványokat és szabványosítási kiadványokat. Az MSZT könyvtárában és szabványtáraiban a több mint 21 000 magyar szabványon túl több mint 450 000 szabvány (európai, nemzetközi és külföldi nemzeti szabványok), 7 000 kötet könyv és a szabványosítási folyóiratok találhatóak. Az MSZT könyvtára és szabványtárai nyilvánosak.

Az MSZT telefonos információszolgáltatást ad a magyar nemzeti, nemzetközi, az európai és a külföldi nemzeti szabványok érvényességéről, helyesbítéséről és módosításáról, továbbá szabványok érvényességi felülvizsgálatát is elkészíti.

Mivel a különféle szabványok a kibocsátó ország vagy szervezet hivatalos nyelvén jelennek meg, megrendelhető az adott szabvány magyar nyelvű fordítása. Ugyancsak megrendelhető a magyar szabványok idegen nyelvre történő fordítása is.

Az MSZT nyilvántartást vezet a nemzeti szabványtervezetekről és szabványokról, a nemzetközi és az európai szabványtervezetekről és szabványokról, a jogszabályok által hivatkozott szabványokról és a nemzeti szabványügyi szakértőkről.

A nemzeti szabványosítással összefüggő kiadványok

A kiadói tevékenység középpontjában egyrészt a magyar nemzeti szabványok hagyományos, nyomtatott formában való egyedi és gyűjteményes kiadása, másrészt a különböző szakterületek magyar nemzeti szabványainak CD-n megjelentetett, hipertextes feldolgozású gyűjteményes kiadásai állnak. A NORM.DOK sorozatban a rendszeres frissítésű, tematikus összeállítások, CD-k kaphatók (Emelőgépek, Épületvillamosság, Geotechnika, Statika, Útépités, Vízellátás–Csatornázás stb.).

Az egyes szakterületek bővítése mellett egyre nagyobb szerepet kap a digitalizált szabványok, valamint a szabványinformációk elektronikus úton való hozzáférhetőségének fokozatos bővítése.

Az MSZT Szabványosítási Kiskönyvtár sorozata a külföldi műszaki dokumentáció és szakirodalom hazai kiadásával részt vállal a műszaki közvélemény tájékoztatásában.

Az MSZT hivatalos lapja a Szabványügyi Közlöny, amely havonta jelenik meg. A jóváhagyott magyar nemzeti szabványok jegyzékét az MSZT a Szabványügyi Közlönyben teszi közzé.

A lap megfelelő tájékoztatást nyújt az MSZT szervezeti életéről, így a Szabványügyi Tanács és a bizottságok tevékenységéről is. A lap fórumul szolgál a nemzeti szabványosítás és a tanúsítás tárgykörében elméleti és gyakorlati cikkek megjelentetésének. A lap közli az új nemzetközi és az európai szabványok magyar nyelvű jegyzékét is. A közlöny tartalma ma már olvasható az MSZT internetes honlapján is.

A szabványokat és a szabványosítással összefüggő különböző kiadványokat az MSZT székházában működő Szabványbolt forgalmazza.

Oktatás, vizsgáztatás

Az MSZT feladata az ipari, a kereskedelmi és az oktatási szakemberek szabvány- és minőségügyi szakmai képzése, továbbképzése, felkészültségük ellenőrzése.

Évente kb. 800–1000 fő vesz részt MSZT-tanfolyamokon. A vizsgázók száma 400–500 fő/év.

Az MSZT minden évben oktatási programot hirdet meg a Szabványügyi Közlönyben. A tanfolyamok hallgatói hiteles forrásokon – szabványokon, jogszabályokon és európai, illetve nemzetközi dokumentumokon – alapuló tananyagokat kapnak kézhez.

A tanfolyamok a következők:

- szakképesítő tanfolyamok, továbbképző tanfolyamok és országjáró ismeretterjesztő szemináriumok,
- szabványügyi tanfolyamok, minőségügyi tanfolyamok és műszaki tanfolyamok.

A tanfolyamok kihelyezett formában is megrendezésre kerülnek, igény szerint meghatározott témakörben és óraszámban.

Az MSZT az Országos Képzési Jegyzék szerinti szabványügyi szakképesítések vonatkozásában oktatási miniszter által kijelölt vizsgaszervezési jogosultsággal rendelkezik.

A Testület szerepét jelzi a hazai oktatás minőségügyi fejlesztésében az, hogy az oktatási miniszter akkreditálta az MSZT – „Pedagógusok minőségügyi továbbképzése – Minőségirányítás az oktatók és az oktatás szolgálatában” tanfolyamát, továbbá a Közigazgatási Továbbképzési Kollégium regisztrálta a köztisztviselők és közigazgatási vezetők minőségügyi továbbképzésére kialakított MSZT-tanfolyamokat.

Az MSZT felnőttképzéseinek nyilvántartásba vételi száma: 07-0089-02/O/KÉV.

Az oktatással és a továbbképzéssel összefüggő feladat a szabványügyi szakértők képzése és nyilvántartása. A feltételek teljesítése esetén lehetőség van az MSZT szabványügyi szakértői névjegyzékébe történő bejegyzésre.

A szabványosítással kapcsolatos információk elérhetősége
 MAGYAR SZABVÁNYÜGYI TESTÜLET
 1091 Budapest, Üllői út 25.
 Telefon: (36)-1-456-6800 • Fax: (36)-1-456-6823
 Internet: <http://www.mszt.hu>
 Postacím: H-1450 Budapest 9., Pf.: 24

Témakörök szerint

MSZT Nemzeti Szabványosítási Műszaki Bizottságok titkárságai

- Gépipar, építőipar, környezetvédelem, biztonságtechnika stb. – Tel.: 456-6838
- Villamosipar, távközlés – Tel.: 456-6865
- Nemzeti szabványok kidolgozására vonatkozó megbízások, szabványosítási programok, szabványok szakmai egyeztetése, szabványok értelmezése: MSZT Nemzeti Szabványosítási Műszaki Bizottságok listája: www.mszt.hu

MSZT Információs Központ – Szabványinformációs szolgáltatások
 Információk telefonon:
 hétfőtől csütörtökig 9–16-ig;
 pénteken 9–13-ig.

A magyar nemzeti szabványokkal kapcsolatban
 tel.: 06 90 490 254
 A nemzetközi, európai és külföldi szabványokról
 tel.: 06 90 490 103

Olvasóterem és Szabványtár
 Cím: 1091 Budapest, Üllői út 25.

Nyitvatartási idő:
 hétfőtől csütörtökig 8–14-ig;
 pénteken 8–12-ig

Szabványbolt – Szabványok, katalógusok és kapcsolódó kiadványok forgalmazása

Cím: 1091 Budapest, Üllői út 25.
 Tel.: 456-6892, fax: 456-6884

Nyitvatartási idő:
 hétfőtől csütörtökig 8–16-ig;
 pénteken 8–14-ig

Szabványkiadó – Elektronikus adathordozón igény szerinti szabványválogatások, témacsoportos szabványgyűjtemények megrendelhetők.

Tel.: 456-6911; fax: 456-6912;
 e-mail: isoline@mszt.hu

MSZT Oktatási Központ, MSZT Vizsgaközpont – Oktatás; Vizsgáztatás; Személyzettanúsítás; az Európai Minőségügyi Szervezet (EOQ) által elismert szakképzések, személyzettanúsítások; OKJ szerinti szakképzések; Továbbképző tanfolyamok

Érdeklődni lehet munkaidőben:
 Tel.: 456-6923 és 456-6925; fax: 456-6823;
 e-mail: m.varga@mszt.hu

Szakértők a közbeszerzési eljárásokban

– Dr. Várday György* –

„Elvezetni könnyű egy lovat a folyóhoz, de ha arra is rá tudod venni, hogy háton ússzék, akkor valamihez tényleg értesz.”
 (Murphy egyik törvénye)

Szakértőkre pedig szükség van!

Az új közbeszerzési törvény meghatározza a „szakértő” fogalmát, és felsorolja az általa kötelezően elvégzendő tevékenységet. Minden ellenkező híresztelés ellenére ez a szabály már szerepelt a korábbi évek törvénymódosító javaslatai között – sajnos a hatálybaléptetés késett. A jelenleg hatályos Kbt. 31. § (1) bekezdése az eljárásba bevont, illetve az ajánlatkérő nevében eljáró személyekkel szemben megköveteli a megfelelő szakértelemmel való rendelkezést. A törvény

„Részletes indokolása” szerint: „ezen követelményekre tekintettel kell az ajánlatkérőnek – többek között a közbeszerzés tárgyának jellegére, bonyolultságára is figyelemmel – meghatározni, hogy az ajánlati felhívás, a részvételi felhívás, illetve a dokumentáció elkészítése, valamint az elbírálás során nevében ki járjon el” (akár szervezetén belül, akár pl. megbízás alapján *külső szakértő, szervezet* bevonásával). A tapasztalatok figyelembevételével egy szakmai konferencián már 1999 őszén megfogalmazódott a tétel: „a közbeszerzés művelését szakmának kell tekinteni”.

Ki a szakértő?

Szokták mondani: „az a szakértő, aki más város-

* A Magyar Közbeszerzési Társaság elnöke.

ból érkezik”. Komolyra fordítva a szót, tegyük fel a kérdést: általában ki tekinthető szakértőnek, és milyen alapvető tulajdonságok jellemezzék személyiségét, valamint munkáját? Szakbarbár legyen a szakértő vagy polihisztor? A szakbarbár szemellenzón, szűk látómezőn keresztül, lehatárolt horizonton szemléli szűkebb szakmai területét, gondolkodásmódjára szokták mondani: „a fától nem látja az erdőt”, hiányában van az összefüggések felismerésének. A polihisztorok kora (sajnos) lejárt, a mindenhez értő, a minden szakterületet kiválóan ismerő és alkalmazó emberek már nem léteznek, fejlődött a tudomány, a technika, a kommunikáció, a klasszikus mindenhez értők, mindent művelők – legyen az akár Michelangelo vagy Leonardo da Vinci – ma már megcsodált történelmi személyek.

Egy szakmai terület „hozzaértőjétől” alapvetően meg kell követelni annak teljes körű ismeretét, esetünkben nyilván követelmény a közbeszerzéseket szabályozó törvény ismerete, méghozzá a tudás szintjén. Viszont nem szabad elfelejteni Öveges professzor figyelmeztetését: „csak az az ismeret méltó a tudás névre, melyet alkalmazni is tudunk”. A tudás próbája tehát a gyakorlat! A gyakorlat követelményének – mint láttuk – a szűklátókörű szakbarbár nem felel meg, polihisztorok pedig nincsenek. Ebből következik, hogy a szakértőnek a saját szakmai területére vonatkozó ismeretanyagot kívül rendelkeznie kell az annak művelésére, megvalósítására vonatkozó „társtudományok” eredményeinek ismeretével is.

A közbeszerzési szakértőnek tehát minden olyan „társtudomány” alkalmazásának műhelytitkait is ismernie kell, melyek egy versenyzetési eljárás során a gyakorlatban jelentkeznek. Szándékosan „műhelytitkokról” történt az említés, hiszen a szakértőnek – aki sajnálatosan nem lehet már mindentudó polihisztor – azt kell tudnia, hogy melyik társtudomány eredményét kell felhasználnia vagy alkalmaznia a szóban forgó, adott feladat megoldásában, kihez kell fordulni, és attól a másik szakmai terület hozzáértőjétől mit kell kérdeznie.

A közbeszerzés és a „társtudományok”

Csak felsorolásjelleggel kíséreljük meg listába foglalni azokat a társtudományokat – a gyakorlatot szem előtt tartva helyesebben megfogalmazva: társ szakmai alkotó műhelyeket – melyek eredményeinek hasznosítása szóba jöhet egy, a teljesítő személyének kiválasztást szolgáló versenyeljárás (tendereljárás) során.

Elsőként talán a *projektmenedzsment műhelyét* lehetne megemlíteni, hiszen maga az ajánlatkérés tárgyát képező „beszerzés tárgya” minden esetben egyedi tulajdonságokkal rendelkezik,

megállapításunk különösen érvényes a szerződés feltételeire és eltérő körülmények között történő teljesítésére nézve. Az ajánlatkérő igényre adott válasz, az ajánlat kidolgozása is célfeladatnak tekinthető, továbbá magának a versenyeljárásnak a lefolytatása is magán viseli a „projekt” jellemző tulajdonságait. A projektmenedzsment műhelye módszereket, eljárási technikákat és eszközöket ad az ajánlatkérőknek és az ajánlattevőknek egyaránt. A folyamatok logikus tervezése, a teammunka, a kockázatkezelés, a döntések meghozatalának módszertana és a tárgyalástechnika alkalmazása mind olyan eszköz, mely a sikeres közbeszerzés lefolytatásában elengedhetetlen követelmény. Számos, kudarcba fulladt, sikertelen és eredménytelen ajánlatkérés és ajánlattétel a bizonyítéka lehet annak, hogy a célhoz vezető eszközök ismerete és alkalmazása nélkül a legjobb szándékú elképzelés is tévútra téved.

A beszerzés tárgyát az adott *műszaki szakterület* avatott hozzáértőjének kell meghatározni. Feleletet kell adnia, milyen minőségi követelményeket, teljesítményjellemzőket vár el a beszerző a szerződés teljesítése során, mi legyen a beszerzésre kerülő dolog funkciója. Jegyezzük meg azt is, hogy a „műszaki” jelzőt a szolgáltatások esetében csak átvitt értelemben, analóg módon használhatjuk, példaképpen megemlítve, hogy egy őrző-védő szolgáltatás megrendelése esetén az ajánlati felhívás összeállításához ehhez a tevékenységhez értő konzulens segítsége feltétlenül szükséges.

A versenyeljárás egy meghatározott piacon zajlik le, ezért elengedhetetlen a piacon folyó tranzakció – klasszikus megfogalmazás szerint a csere – gyakorlatának ismerete. Erről, a csere előmozdításáról, megkönnyítéséről és sikeréről szól a *marketing stratégiájának* alkalmazása. A *pénzügyi, számviteli* ismereteket sem lehet nélkülözni az eljárásban szereplőknek, gondoljunk csak az alkalmasság minősítése során a benyújtott mérlegbeszámoló feldolgozására. A verseny alapvetően szerződés létrehozására irányul, így egy jogász szakértelme semmi esetre sem nélkülözhető az eljárás során. A *jogi ismeretek* különösen fontosak abban az esetben, ha egy jogorvoslati eljárásban az igazunkat kívánjuk megvédeni a Közbeszerzési Döntőbizottság előtt. A *minőségügy, a környezetvédelem* ma már olyan önálló szakterületet jelentenek, melyek alkalmazását az igényesebb beszerzések megkövetelik – nem utolsósorban erre a két szakterületre a Kbt. jogalkotói is külön felhívták a figyelmet az értékelés és az alkalmasság minősítés szabályozásában.

„Értéket adni elfogadható áron!” – ez minden tendereljárás alapvető célja és jelszava. Az ajánlatkérő-vevő értéket szeretne kapni, az ajánlat-

tevő-eladó saját sikere érdekében valós értéket kínál fel. A *költségtervezés és az értékelemzés* műhelyei módszereket kínálnak fel a verseny-eljárás szereplőinek. Mindkét szakterület művelése megalapozott tapasztalatot és rutint követel meg. Igényesebb vásárlás el sem képzelhető a költségek vizsgálata és a funkció/költség viszonyának elemzése nélkül. Sajnos mindkét szakmai műhely eddig legfeljebb csak mostohaszerepet kapott a közbeszerzésekben, különösen az építési beruházások esetében. A *számítástechnikai és a döntéstámogató műhelyek szolgáltatásainak az igénybevétele* sem hiányozhat a felkészült ajánlatkérők eszköztárából a szakmailag megalapozott módon megtervezett ajánlati (részvételi) felhívások, illetve dokumentációk összeállításában. Az ajánlattevők pedig a projekttervezési szoftverek felhasználásával igazolhatják azt, hogy gondos munkával az optimális megoldásra tettek ajánlatot.

A szakértő illetékességi területe

A szakértő szolgáltatást nyújt, a szolgáltatás igénybe vevőjének tehát nem lehet közömbös az, hogy ki nyújtja ezt a szolgáltatást. A szakértő munkája a bizalmi kapcsolaton alapul! A szakértő általában az ajánlatkérő vagy az ajánlattevő első számú vezetőjével (a menedzserrel), illetve annak megbízottjával áll munkakapcsolatban. A menedzser nemcsak döntési helyzetben van, hanem a megalapozott döntését a megfelelő időben kell meghoznia, méghozzá úgy, hogy vállalnia kell érte a felelősséget is (többek között például a Döntőbizottság előtt vagy egy ÁSZ-ellenőrzés alkalmával).

A szakértő alapvető feladata az, hogy a döntéshozó személynek stratégiai szempontból bemutassa mozgásterét, a kötelezően betartandó rendelkezéseket és mindazokat a lehetőségeket, melyek közül elhatározása alapján szabadon választhat, továbbá felkínálja, bemutassa az elvégzendő feladatok megoldásának javasolt eszközeit és módszereit. A szakértő tehát információt és tájékoztatást ad, méghozzá úgy, hogy ismerteti a menedzserrel minden javasolt változat következményeit is. Egyet azonban nem tehet meg, nem dönthet. Elfogadásra javasolhat egy megoldást, vagy javaslatait preferencia-sorrendbe állíthatja, de a végső szó kimondása minden esetben a döntéshozó illetékességéhez (kompetenciájához) tartozik!

A szakértő tulajdonságai és munkamódszere

Milyen tulajdonságokkal rendelkezzen a szakértő, és milyen legyen munkamódszere, milyen buktatókra, kockázati tényezőkre számíthat szolgáltatása nyújtása esetén? Válaszoljunk ezekre a

fontos módszertani kérdésekre! Feltételezésünk szerint a szakértő saját szakmai területét – esetünkben a közbeszerzési versenyeljárás lefolytatását – teljeskörűen ismeri, *megalapozott tudással rendelkezik*, ott még a legnehezebb vagy legravaszabb módon feltett kérdéssel sem lehet megfogni, továbbá tudja azt is, hogy a probléma megoldásához milyen társműhelyek eredményeit kell felhasználnia, és javaslatot tud tenni egyéb szakmai területeket ismerő hozzáértő személyek bevonására és alkalmazására.

Szolgáltatásnyújtásának talán egyik legfontosabb feltétele az, hogy *legyen tisztába azzal, mire van „jogosítványa”*, és munkája során ne tévedjen illetéktelen területekre. Véleményét vagy javaslatát ne akarja mindenáron a másik félre erőltetni! *Tudjon kérdezni*, számos esetben a másik féltől valóban „ki kell húzni” a szükséges információkat. A választ váró fél – aki nemcsak a közbeszerzéshez nem ért, hanem gyakran a beszerzés tárgyára vonatkozó szakmai ismeretei is hiányosak – nem minden esetben azokat az adatokat, tényeket adja meg, amire a szakértőnek álláspontja kialakításához szüksége van. Mindezekből következik, hogy a szakértő *legyen türelmes és természetesen nagyon udvarias*. Tapasztalatból állíthatom, hogy a türelem és az udvariasság erényének gyakorlása nem minden esetben könnyű feladat, kellő önuralom és fegyelem szükséges ehhez.

A szakértőnek véleményét vagy javaslatait szóban és írásban is meg kell adnia. Ezért feltétlen rendelkezzen *előadói és szakírói ismeretekkel*, mondanivalóját világosan, pontosan, egyértelműen fogalmazza meg, állításait logikusan és a másik fél számára érthetően indokolja, illetve vezesse le. Készüljön fel arra, hogy a választ váró fél az első ismertetés során nem érti meg azonnal a szakértő által elmondottakat, gyakran – kellő türelemmel – ezt kétszer-háromszor is meg kell ismételni. Munkájában előnyt jelent az is, hogyha ismeri a *tárgyalástechnika* módszereit.

A szakértő arra is készüljön fel, hogy a másik kérdező fél elsősorban azt akarja tőle hallani, amire Ő gondol, kevésbé kíváncsi a tanácsadó hozzáértő véleményére. A szakértőt egy téves nézet, felfogás igazolására is fel kívánják használni. Egy szakvéleményre vagy egy javaslatra a kérdező számos esetben úgy reagál, hogy „akkor tehát kérem szépen ezt a dolgot/problémát úgy kell érteni/megoldani, hogy ...”, és a kipontozott helyen a saját véleményét mondja vissza, nem pedig azt, amit a szakértő javasolt. Ilyenkor a szakértő türelemmel korrigálja a téves következtetést, és ismételt felhívja a kérdező figyelmét a helyes megoldásra.

A szakértő követelje meg – így, ilyen határozottan kimondva ezt a tény! –, hogy a neki feltett kérdéseket minden esetben *írásban tegyék fel*. Ebben az esetben nem csak arról van szó, hogy igazoljuk a közmondást: „a szó elszáll, az írás megmarad”. Tapasztaltam a következőket: szóban kérdeznek valamit, azonban ösztönösen ráéreztem arra, valami lényeges feltételt/szemponthoz a kérdező (esetleg szándékosan) elhallgat. Megkérem, írja le azt, amire választ akar kapni. A leírt kérdés sokszor még köszönőviszonyban sem áll a szóban feltett, megválaszolásra váró problémával. A választ – hivatkozva a leírt kérdés információ- és adattartalmára – a szakértő minden esetben írásban adja meg, nehogy később a kérdező egy el nem hangzott szóbeli véleményre hivatkozzon („a szakértő azt mondta, hogy...” – pedig a kipontozott kijelentést a hozzáértő személy sohasem tette meg).

Problémamegoldás a kérdezővel együtt!

Kedvező helyzetben van a szakértő, ha a kérdező partner nyitott, és sor kerülhet egy teammunka keretében lefolytatott műhelybeszélgetésre. A workshop során közösen oldják meg a problémát, a szakértő ebben az esetben a beszélgetés karmestere! „Személyes varázsától” függ, hogy a kérdező partner munkatársai megnyílnak-e előtte, feltárják-e a valós helyzetet és problémát, nem szégyellnek kérdezni, sőt, a szakértőtől szinte bátorítást kapnak arra, hogy a legegyszerűbbnek tűnő kérdéseket is feltegyék. Az ilyen csapatmunka a siker biztosítója, és a munkatársak is érzik, részesei a sikernek, jó érzéssel kelnek fel az asztaltól. Sajnos számos esetben a kérdező partner bezárkózik, és nem alakul ki jó munkakapcsolat a szakértővel. Saját több évtizedes tapasztalatom alapján állíthatom: öntelt, beképzelt, nagyképű, (vélt vagy valós) politikai erőt a hátuk mögött tudó, a szakértőt lenéző – nem egy esetben kioktató – kérdező partnerrel nagyon kellemetlen dolgozni! Ilyen esetekben javasolom, mérlegelje a szakértő, hogy elvállalja-e a megbízást vagy sem.

A tudás önmagában azonban nem elég, vannak erkölcsi követelmények is!

Eddig olyan tulajdonságokról beszéltünk, melyek elsősorban a tudáson, a nehéz munkával megszerzett ismeretanyag birtokolásán alapult. Elvárás azonban az is, hogy a szakértő magatartása és munkakapcsolata feleljen meg az alapvető erkölcsi, etikai normáknak (az úgynevezett „természetes, az ember lelkiismeretébe kódolt erkölcs” követelményeinek). Legyen *korrekt, tisztességes és becsületes*, szolgáltatása teljesítése közben minden esetben *vegye figyelembe*

a másik ember méltóságát. A szakértőhöz bizalommal forduló személyt ne nézze le, ne sértse meg, annak tudáshiányát ne tegye gúny tárgyává, és nagyképű viselkedésével ne oktassa ki! Ezt a felsorolást azért írtam le, mert az említett jelenségeket mint megtörtént eseteket tapasztaltam. Pl. egy konferencián a konzultációs kérdésre adott válasz így hangzott el: „ilyen ostoba dolgokat tőlem ne kérdezzen, előbb tanulja meg a közbeszerzésekről szóló törvényt, csak utána forduljon szakértőhöz/tanácsadóhoz”. (Megjegyzem, a válasz után az előadó már több kérdést nem kapott!)

A szakértő az általa képviselt szakmai terület felé legyen *alázatos*, tudásával sohase hivalkodjon, ne feledje a közmondást: „a jó pap is holtáig tanul”. Minden emberi cselekedet magában hordozza a tévedés, a hiba elkövetésének a lehetőségét. Ha tévedett a szakértő, tévedését ne próbálja a felelősség áthárításával kimagyarázni. Helytelen, szakszerűtlen nyilatkozatát, javaslatát, véleményét vagy állásfoglalását korrigálja, javítsa ki, és *ismerje be*, hogy hibázott, tévedett. Ettől semmi esetre sem lesz „kisebb”, sőt ellenkezőleg, korrekt magatartásával szakmai hitelét is növelheti.

Kellemetlen csapdák a szakértő munkájában

A szakértőkhöz való viszonyulás szempontjából nagyon fontos figyelmeztetés – vagy inkább egy jó tanács – következik a döntéshozó menedzserek számára: ne állítsák a szakértőt „kellemetlen kényszerhelyzet” elé, ne várjanak el tőle csodát, erre nem képes egyetlen szakértő sem! Miről is van szó, amikor ezt a figyelemfelhívást tesszük meg. A menedzszernek elsősorban komolyan kell venni a versenyeljárás lefolytatását, azaz a közbeszerzést a stratégiai célkitűzések elérésében eszköznek (nem pedig sorscsapásnak, nyűgnek, felesleges rossznak) kell tekinteni! Másodsorban a menedzszernek folyamatban kell gondolkodnia, nem pedig a folyamat általa ismert vagy feltételezett egyes epizódjaiban. A közbeszerzés lefolytatása, az ajánlatkérés és az ajánlattétel számos cselekményből áll, ezek egymással bonyolult, összefüggő rendszert alkotnak. Hiba ebből kiemelni néhány elemet (epizódot), méghozzá úgy, hogy a kapcsolataikat nem ismerik fel, és csak ezekre vonatkozóan hoznak döntéseket. Ilyen esetekben a menedzszer – akár ajánlatkérő vagy ajánlattevő – biztos lehet a kudarcban.

Esettanulmányokon bemutattunk három olyan alaphelyzetet, amikor a szakértő „kellemetlen helyzetbe” kerülhet, és tulajdonképpen a szolgáltatást igénybe vevő sem várhat el kellő eredményt a szakértő munkájától. Az első két „kellemetlen

helyzet” tulajdonképpen hasonlít egymáshoz, de megkülönböztetésük a gyakorlat szempontjából mégis indokolt.

Az első eset a „hozott anyagból való dolgozás”. Az ajánlatkérő felkéri a szakértőt, hogy az ajánlatok felbontása után – esetleg mint a Bírálóbizottság egyik tagja – végezze el az elbírálás (pontozás) munkáját, és tegyen javaslatot a nyertes személyére vonatkozóan. A felkérés nem volt véletlen, az ajánlatkérő az ajánlati felhívás (és a dokumentáció) összeállítása során nem tervezte meg kellő alapossággal az elbírálás szempontrendszerét. Az értékelési részszempontok átgondolatlanul, pontatlanul lettek meghatározva, vagy korábban más eljárásokban közzétett értékelési részszempontokat szolgálai módon vettek át, az értékelés módszertana sem egyértelmű, azaz a közzétett elbírálási feltételek alapján nem lehet szakmailag megalapozott módon eljárni. Az ajánlatkérő úgy gondolja, ezt a gordiuszi csomót majd megoldja a szakértő, kínlódjon ő a szakszerűtlenül meghatározott pontozással. Előadásaimban ezt a helyzetet „a szabóeffektusnak” szoktam nevezni. A megrendelő silány anyagot visz a kiválóan dolgozó szabómesterhez és elvárja, hogy az öltöny kifogástalan legyen. Rossz minőségű szövetből még a mesterszabó sem tud remekművet alkotni.

A másik eset szintén az ajánlatkérői körre jellemző. Megtörtént a eredményhirdetés, az ajánlattevőknek megküldik az „Összegzés”-t. A döntés azonban törvénysértő, az eljárás nyertese kivételével az ajánlattevők kérelem benyújtásával megtámadják azt a Döntőbizottság előtt. Az ajánlatkérő – érezve a bajt – csak most fordul szakértőhöz: „kérem, segítsen, nehogy bírságot szabjanak ki, mert az nagyon kellemetlen lenne számunkra”. A szakértő ebben a helyzetben általában már csak egyet tehet: megállapítja, a kérelmezőnek van igaza, az ajánlatkérő valóban törvényt sértett a közbeszerzési eljárás lefolytatása során. Legfeljebb visszakérdez: „miért csak most fordultak hozzám, a döntést megelőzően kellett volna igénybe venni a kellő szakmai felkészültséget”. Ezt az esetet a „fogorvos jelenlétének” neveztem el, bizonyításképpen idézzük csak fel a fogorvos monológját: „Tisztelt Hölgyem, tisztelt Uram, miért akkor jött a fogorvoshoz, amikor nagyon fáj a foga, korábban kellett volna eljönni, mondjuk egy-két évvel ezelőtt, most már csak a foghúzás segít a kínzó fájdalom megszüntetésében, a fájdalomcsillapító injekciót beadom, és előkészítem a foghúzó szerszámokat.”

A két említett jelenségre példaképpen egy tanulságos esetet mutatok be szakmai gyakorlatomból, mondhatnám úgy, jellemző hazai „közbeszerzési állatorvosi lovat”. Egy önkor-

mányzat képviselő-testülete az eljárást lezáró határozatának meghozatalában, mely a nyertes személyének meghatározására vonatkozott, többszörösen és súlyosan megsértette a Kbt. előírásait. Az értékelés során „menet közben” megváltoztatták a felhívásban közzétett részszempontokat, eltértek a pontozási módszertantól stb. Természetesen nem maradt el a jogorvoslati eljárást megindító kérelem benyújtása, majd a tetemes bírság kiszabása. A Döntőbizottság határozatának kézhezvétele után az önkormányzat megkereste a szakértőt: „bírálja el újra az ajánlatokat!”. Az értékelés rendszere különben szakmailag csapnivaló volt, semmiképpen sem szolgálta a „valós érték” meghatározását. Átvéve a benyújtott ajánlatokat, a szakértő nem látott hozzá azonnal a pontozáshoz, hanem előbb tanulmányozta a felhívást, a dokumentációt és az ajánlatok tartalmát. Meggyőződött arról, alkalmasak-e az ajánlattevők a szerződés teljesítésére, formai és tartalmi szempontból érvényes ajánlatot nyújtottak-e be? Az eredmény meglepő volt: vagy az ajánlattevő személye volt alkalmatlan, vagy az ajánlatok voltak érvénytelenek, végeredményben nem volt értékelhető érvényes ajánlat, így az eljárást eredménytelennek kellett nyilvánítani. „Hogy lehet ez?” – kérdezte az önkormányzat képviselő-testülete, „pedig mi is átnéztük az ajánlatokat”. Kiderült, hogy korábban nemcsak törvénysértő, hanem felületes is volt az elbírálás végrehajtása. Ezt a bírságot könnyen megúszhatta volna az ajánlatkérő!

A harmadik „kellemetlen helyzet” látszólag nagyon kényelmes a szakértőnek. Olyan megbízást kap, hogy csak a – telefonon, faxon, levélben – feltett kérdésekre válaszoljon. A megbízó azonban csodálkozik, amikor azt tapasztalja, hogy jóllehet szakértőt vett igénybe, mégis becsúszott valami hiba az eljárások lefolytatásában, mely rendszerint kiszabott bírság formájában okoz kellemetlen perceket. Az okokat természetesen nem saját magában, hanem a szakértőben keresik. A szakértő azonban minden feltett kérdésre megadta a – feltételezésünk szerint – teljesen korrekt és szakmailag megalapozott, helyes választ. Ebben az esetben a kockázatot a *fel nem tett kérdések csapdája* jelenti. A szakértő semmiképpen se kössön ilyen megbízási szerződést, hiszen nincs rálátása az egész, teljes folyamatra! A szakértőnek feltett kérdések a teljes folyamat egyes részeire, elemeire vonatkoznak, ezeket korrektül és szakszerűen megoldják, de a rendszerben benne maradnak a hibás elemek is, melyek a problémát okozzák. Persze egy „dörzsölt szakértő” ilyen szituációban tapasztalata és gyakorlata alapján visszakérdez, és igyekszik felderíteni a kellemetlen kockázatokat magukba foglaló

tényezőket is. Az ajánlatkérő ilyenkor típusválaszt ad: „nem is gondoltuk azt, hogy ezek az esetek is problémát okozhatnak”. A fel nem tett kérdések megfejtését a projektmenedzsment szakma a kockázati tényezők kezelése között tartja számon.

Kik veszik igénybe a szakértő szolgáltatását?

Igyekeztünk bemutatni a szakértők munkáját, a hozzáértőkkel szembeni elvárást, és vázoltuk a buktatókat is. A hazai közbeszerzésekben a szakértők munkája iránti igény az eltelt évek alatt fokozatosan jelentkezett. Elsősorban az ajánlatkérők voltak azok, akik igényelték a hozzáértők szolgáltatását.

Kezdetben csak a közbeszerzést előkészítő tervezésekbe, később a felhívások, dokumentációk előkészítésébe, összeállításába, egyes cselekmények lefolytatásába (bontás, értékelés) vontak be külső erőforrást. A versenyeljárás lefolytatásában kevésbé felkészült vagy gyakorlott ajánlatkérők a bonyolultabb közbeszerzések lefolytatását egyszerűen rábízták a szakértőkre, illetve a közbeszerzéseket lebonyolító vállalkozásokra. Jellemző volt az önkormányzatok esetében, hogy az építési beruházásokra irányuló közbeszerzéseket teljes mértékben a mérnöki irodákra bízták.

Az ajánlattevők viszonylag későn vették észre: a versenyképes ajánlat kidolgozásának is vannak tenderteknikai sajátosságai és trükkjei. Ma már az is jellemző, hogy az ajánlattevők fordulnak szakértőkhöz, lektoráltatják az elkészített ajánlatot, és javaslatokat is kérnek, miképpen lehetne még javítani az ajánlat tartalmán, külső megjelenésén és a prezentálásán.

Ezzel a gyakorlatban kialakult a szakértők és a közbeszerzéseket lefolytató irodák piaca is. Sajnos

azt is lehetett tapasztalni, hogy ez a piac felhígult, megjelentek a kizárólag csak a saját üzleti érdekeiket szem előtt tartó, tisztességtelenül dolgozó lebonyolító személyek és cégek, akik az ajánlatkérők „megrendelése” alapján úgy folytatták le az eljárást, hogy az előre megnevezett és kiválasztott ajánlattevő nyerje el a szerződés megkötését. Kétségtelen, a Döntőbizottság gyakorlata kellően „díjazta” ezt az inkorrekt gondolkodásmódot: a magukat szakértőnek nevező (kókler) személyekre és cégekre, továbbá a vezetőkre is bírságot szabott ki.

A tudás és a versenyzési kultúra menedzselése

Bonyolult, összetett munka a közbeszerzési szakértő tevékenysége. Magánkezdeményezés alapján szerencsére már az 1999. évben beindult a *közbeszerzési referensképzés*, a Magyar Közbeszerzési Társaság pedig szinte éppen a Konferencia időpontjában indítja el újabb referensképző tanfolyamát, amelyen 160 hallgató megfelelő szakmai ismereteket szerez meg a közbeszerzés művelése területén. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar ITM Döntéstechnológiai Kutatócsoportja kezdeményezésére (dr. Gelléri Péter igazgató vezetése alatt) beindította a felsőfokú szintű *közbeszerzési menedzserképzést*. Két sikeres tanfolyamot követően éppen napjainkban indul be a harmadik képzés. Az ismertetett szándékok mögött a „tudás és a vállalkozási kultúra menedzselése” áll – amely célkitűzés uniós elvárás is –, de a kihívásokra irányítva a figyelmet inkább fogalmazzuk úgy: követelmény.

A szakértő feladata az, hogy a megkövetelt tudást és a versenyztetési kultúrát képviselje és a másik féllel is megismertesse!

A fogyasztóvédelem aktuális kérdései, szavatosság, jótállás

– Dr. Huszay Gábor* –

Egy építésügyi konferencián, a fogyasztói alapjogokból kiindulva, elsősorban az építési célú termékekkel kapcsolatos fogyasztóvédelmi kérdésekről kívánok beszélni. Az amszterdami szerződés 153. §-a, majd 2003-ban a Magyar Köztársaság Kormányának II. Középtávú fogyasztóvédelmi politikája egyértelműen határozza meg a

fogyasztóvédelem állami feladatait, ezen belül elsősorban a fogyasztóknak a biztonságos termékhez és a termékről, szolgáltatásról való tájékoztatásának jogát.

A jogközelítés eredményeként mára már egyértelműen megfogalmazódtak az állami szerep-

* Főigazgató, Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség.

vállalás, a hatósági ellenőrzés piacfelügyeleti feladatai:

- a termék, a szolgáltatás legyen biztonságos;
- a termék tudja azt, amit állítanak róla.

A termékbiztonsággal és a gyártó objektív felelősségével a Polgári Törvénykönyvön túl több törvény, így a termékfelelősségi, a fogyasztóvédelmi, illetve az épített környezet alakításáról szóló törvények pontos és részletes követelményeket tartalmaznak, amelyek teljesítése a gyártóknak egyrészt érdeke és kötelezettsége, másrészt felelőssége.

A fogyasztó tájékoztatáshoz fűződő joga nemcsak az 1998. március 1-jén hatályba lépett fogyasztóvédelmi törvényből fakad, hanem a Polgári Törvénykönyv szerződésekről szóló fejezete szintén meghatározza az eladó felelősségét és kötelezettségét.

Ma már egyértelműen állíthatjuk, hogy Magyarországon is kialakult a piacfelügyelet intézményi rendszere, amelyben a fogyasztási cikkek területén a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség és a területi felügyelőségek, valamint – speciális szakterületükön – számos társhatóság végez ellenőrzési, felügyeleti tevékenységet az áruk szabad áramlása elvének tiszteletben tartása mellett. Fontos mai feladat és követelmény a piacfelügyeleti hatóságok részére is, hogy általában a termékek, esetünkben az építési célú termékek csak az előírt megfelelési igazolási eljárás lefolytatása és az annak eredményeként született dokumentumok rendelkezésre állása esetén kerülhessenek „betervezésre, forgalomba hozatalra vagy felhasználásra”.

A piacfelügyeleti rendszer ma már nemcsak a kereskedelmi forgalomban lévő hazai és importtermékekre, hanem a vám eljárás folyamatára is kiterjed azzal a céllal, hogy a nem megfelelő, azaz a kellő biztonságot nem nyújtó termékek vámkezelése se történjen meg, megakadályozva ezzel azoknak a magyarországi, illetve az egységes piacra való bekerülését. A VPOP-val 2003. január 1-jétől kezdődő együttműködés eredményeként az FVF határozatainak alapján több mint száz vámkezelésre felajánlott szállítmány belföldre történő vámkezelését tagadta meg a vámhatóság. Ebből következően növekedett az importőrök felelőssége is, akiknek ismerni és alkalmazni kell a korábban felsorolt szabályozókat egyrészt saját anyagi érdekük, másrészt az „építési biztonság” és így a megrendelő, illetve a felhasználó, a fogyasztó biztonsága érdekében.

A jogharmonizációs folyamat számos eredményes állomása után sem szakadt meg. Ennek egyik rendkívül fontos és széles hatókörű álló-

mása a 2002. évi XXXVI. törvény, ami a Polgári Törvénykönyv fogyasztóvédelemmel összefüggő változásait tartalmazza. A törvényt módosítás 2003. július 1-jétől lépett hatályba, és az uniós szabályokkal harmonizálva fontos és lényeges változásokat eredményezett a sajnos csak többé-kevésbé ismert szavatosság és jótállás területén. Tekintettel arra, hogy a szavatossági jog rendkívül fontos a szerződő felek viszonylatában, érdemes részletesen megismerni a szabályozás megváltozott elveit és azokat a részletszabályokat, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a fogyasztóvédelemhez.

A szavatossági jogokra vonatkozó szabályok változásairól

A szabályozás szintjei

A szavatossági jogok tartalmára, illetőleg a jogérvényesítés szabályaira vonatkozó rendelkezések módosítását elsősorban a tagállamok hibás termékekért való felelősségre vonatkozó törvényeinek, rendeleteinek és közigazgatási rendelkezéseinek közelítéséről szóló, az 1999/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított 85/374/EGK tanácsi irányelv indokolta. A hivatkozott EU-norma eredményeként született meg a 2002. évi XXXVI. törvény, amely a **Polgári Törvénykönyv** (a továbbiakban: Ptk.) módosítása mellett több, a fogyasztóvédelemmel összefüggő törvényi változást iktatott be.

A törvényt módosítás az alacsonyabb szintű jogszabályok megváltoztatását is szükségessé tette: 2003. szeptember 1-jén lépett hatályba a fogyasztói szerződés keretében érvényesített szavatossági és jótállási igények intézéséről szóló **49/2003. (VII. 30.) GKM rendelet** (a továbbiakban: Rendelet), amely a jogérvényesítés eljárási rendjét határozza meg.

A szavatossági jogok tartalma

A Ptk. a szavatossági jogokra vonatkozó rendelkezéseit a **hibás teljesítésre** vonatkozó szabályok között helyezte el. A jogszabályi definíció szerint a kötelezett hibásan teljesít, ha a szolgáltatott dolog a teljesítés időpontjában nem felel meg a jogszabályban vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak. Ez azt jelenti, hogy a meghibásodás oka nem a termék rendeltetésellenes használata, hanem olyan körülmény, amely az áruban már a vásárláskor is benne volt (ún. rejtett hiba). Fontos, hogy amennyiben a vevő a vásárlás időpontjában ismerte a hibát vagy ismernie kellett, vagy a hiba a vevő által adott anyag hibájára vezethető vissza, akkor szavatossági igénnyel nem léphet fel.

Felelősség a címke és a reklám tényállásaiért
Az első fontos módosítás e tekintetben, hogy a Ptk. kiterjeszti azt a követelményrendszert, amelynek a szolgáltatás (vásárlás esetén az áru) meg kell hogy feleljen ahhoz, hogy a teljesítés hibátlannak minősüljön. A Ptk. rendelkezései alapján a szolgáltatásnak a teljesítés időpontjában

- a) alkalmasnak kell lennie azokra a célokra, amelyekre más, azonos fajtájú szolgáltatásokat rendszerint használnak; és
- b) rendelkeznie kell azzal a minőséggel, illetve nyújtania kell azt a teljesítményt, amely azonos fajtájú szolgáltatásoknál szokásos, és amelyet a jogosult elvárhat, figyelembe véve a szolgáltatás természetét, valamint a kötelezettnek, a gyártónak, az importálónak vagy ezek képviselőjének a szolgáltatás konkrét tulajdonságaira vonatkozó – különösen reklámban vagy az áru címkéjén megjelenő – nyilvános kijelentését; és
- c) alkalmasnak kell lennie a jogosult által meghatározott célra, ha azt a jogosult a szerződéskötés időpontjában a kötelezett tudomására hozta, és abba a kötelezett beleegyezett; valamint
- d) rendelkeznie kell a kötelezett által adott leírásban szereplő és az általa a jogosultnak mintaként bemutatott szolgáltatásban lévő tulajdonságokkal.

A felsorolásból kiemelendő, hogy a kötelezett nem csupán azokért a tulajdonságokért felel, amelyek a termék címkéjén vagy a használati útmutatóban megjelennek, hanem akár a **reklámban közölt tényállítások is számon kérhetők** – elsősorban – a gyártón.

Mivel a fogyasztóval közvetlenül a kereskedő lép szerződéses jogviszonyba, a szavatossági jogok érvényesítésekor a kereskedőnél kell kifogásolni, hogy a termék nem felel meg a reklámban leírtaknak, és a kereskedő csak akkor mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy

- a) a nyilvános kijelentést nem ismerte, és azt nem is kellett ismernie, vagy
- b) a nyilvános kijelentést a szerződéskötés időpontjáig már megfelelő módon helyesbítették, vagy
- c) a nyilvános kijelentés a jogosult szerződéskötési elhatározását nem befolyásolhatta.

Fontos tehát, hogy a bizonyítási teher ez esetben a kötelezettet terheli, tehát neki kell bizonyítania azt, hogy nem ismerte a tényállítást stb.

Felelősség a hibás összeszerelés miatt

Ha hibás teljesítésről beszélünk, jellemzően egy

kész áruban megjelenő rendellenességre gondolunk. A Ptk. módosított szabályai alapján **hibás teljesítésnek minősül** az az eset is, **amikor az árut szakszerűtlenül szerelték össze**, ha a szerelés szerződéses kötelezettség, és azt a kötelezett – tehát a kereskedő/eladó – vagy olyan személy végezte el, akinek magatartásáért a kötelezett felelős (pl. ha erre a tevékenységre vállalkozási szerződést kötött egy vállalkozóval).

Nemegyszer előfordul, hogy egy árut – pl. bútor – a fogyasztó szétszerelt állapotban vesz át, és otthonában – a mellékelt összeszerelési útmutatóban leírtak alapján – maga rakja össze. Ez esetben is felmerülhet a kötelezett felelőssége abban az esetben, ha a fogyasztó által elvégzett szakszerűtlen összeszerelés a használati útmutató hibájára vezethető vissza.

A szavatossági jogok érvényesítésének sorrendje

A Ptk. módosítása a fogyasztók számára előnyös irányba változtatta meg a jogérvényesítés sorrendjét. A korábbi szabályozás szerint a fogyasztó elsősorban a hiba kijavítását, illetőleg megfelelő árleszállítást kérhetett, és csak abban az esetben kérhette az áru kicserélését, ha a hiba nem volt rövid idő alatt (8 napon belül) értékcsökkenés nélkül kijavítható, vagy a kijavítás a jogosult érdekeinek sérelme nélkül nem volt lehetséges.

Egyrészt az új szabályozás alapján a fogyasztó már első körben választhat, hogy **kijavítást vagy kicserélést** kér, tehát a kicserélés mint igény teljesítésének nem feltétele a javíthatatlanság. Vagyis: a fogyasztó akkor is igényelhet cserét, ha az áru javítható. A fogyasztó választási lehetősége csak akkor korlátozott, ha a kicserélés lehetetlen (pl. nincs azonos vagy hasonló termék a kereskedő készletében), vagy ha a csere aránytalan többletköltséget eredményezne (pl. azonnal és minimális költségigénnyel járó javíthatóság esetén).

Másrészt a szabályozás alapján a szavatossági jogok érvényesítésének sorrendjében második helyre került az **árleszállítás** igénylésének a lehetősége, illetőleg az **elállás** (azaz a vételár visszakövetelése), mely utóbbira akkor kerülhet sor, ha a jogosultnak sem kijavításra, sem kicserélésre nincs joga, illetőleg ha a korábbi igények teljesítését a kötelezett nem vállalja vagy nem tudja teljesíteni. Fontos szabály ugyanakkor, hogy jelentéktelen hiba miatt nincs helye elállásnak.

A szavatossági jogok érvényesítése

A legjelentősebb új szabály, hogy fogyasztói szerződéseknél a szavatossági jogok érvényesítési határideje a korábbi egy évhez képest két évre

nőtt. A fogyasztónak kedvez az az új rendelkezés is, hogy a szavatossági idő első hat hónapjában jelentkező hiba esetén vélelmezni kell (úgy kell tekinteni), hogy a hiba már a teljesítéskor is megvolt.

Az első hat hónap

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a vásárlástól számított első hat hónapban jelentkező hiba esetén a kereskedő köteles bizonyítani, hogy a hiba a vásárláskor nem volt benne a termékben, hogy a hiba nem a teljesítéskor is meglévő körülmények miatt keletkezett, hanem az áru rendeltetésellenes használata okozta. Lévén, hogy új szabályról van szó, nem alakult még ki a gyakorlatban, hogy mi tekinthető olyan bizonyítéknak, amely alkalmas a vélelem megdöntésére. A Rendelet ugyanakkor több kötelezettséget is felállít a kereskedő részére. Mindenekelőtt a fogyasztó kifogásáról jegyzőkönyvet köteles felvenni, amelyen rögzítenie kell a vásárlás tényét, illetőleg a kifogás beazonosításához szükséges adatokat, továbbá amennyiben a kifogást a fogyasztó igényétől eltérően rendezi, ennek indokát is.

Természetesen ez az indokolás nem merülhet ki általános okoknak (pl. a Ptk. „kimentő” szabályainak) a felsorolásából, szükségképpen szakvélemény beszerzésével lehet minden kétséget kizáróan igazolni azt, hogy a meghibásodás nem gyártási hiba eredménye. Mivel szakvélemény kiállítására sem a Ptk., sem a Rendelet nem jelöli ki kizárólagosan a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőséget, ezért ebből a célból valamennyi független akkreditált laboratóriumtól is kérhető szakvélemény, ugyanakkor – a korábbi gyakorlat és a vizsgálati tapasztalatok okán – a Főfelügyelőség is rendelkezésre áll.

A törvényi vélelem miatt az első hat hónapban a kereskedő köteles bizonyítani, és a szavatossági kötelezettség teljesítésével kapcsolatos valamennyi költséget viselni – így a szakvélemény beszerzési költségét is.

Hat hónap után

Hat hónap leteltével a bizonyítási teher megfordul, és a továbbiakban nem a kereskedőnek kell a hiba keletkezési körülményeit bizonyítania, és

ennek a bizonyításnak a keretében az esetlegesen szükséges szakvéleményt beszereznie, hanem – a Rendelet vonatkozó rendelkezései értelmében – a fogyasztó közvetlenül fordulhat a Főfelügyelőséghez. Ez esetben a fogyasztónak tudnia kell azt, hogy egyrészt a vizsgálat költségeit neki kell megelőlegeznie, és az csak abban az esetben jár vissza neki, ha a kifogása alaposnak minősült. A vizsgálati díjat – mivel ez esetben az a szavatossági igény teljesítésével kapcsolatban felmerült költségnek minősül – a kereskedő köteles visszatéríteni, de a visszatérítési kötelezettséget az FVF nem állapíthatja meg, csak a bíróság.

A Főfelügyelőség szakvéleményének jogi minősítése

Korábban is élt az a tévhit, hogy a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség szakvéleménye egyfajta hatósági aktusnak minősül, azaz mint egy államigazgatási határozat, közvetlenül kötelezi a kereskedőt az abban leírtak szerinti magatartásra. Több legfelsőbb bírósági ítélet is megfogalmazta, majd az LB Közigazgatási Kollégiumának nyilvánosságra hozott véleménye is alátámasztotta azt a körülményt, amely szerint „a fogyasztóvédelmi felügyelőségek a látszat ellenére sem kötelezhetik a forgalmazókat kijavításra, cserére vagy meghatározott mértékű árleszállításra”. Az LB szerint ugyanis „a vásárlók minőségi kifogásait a vállalatnak (és nem a fogyasztóvédelmi felügyelőségeknek) kell a Ptk. alapján rendezni”, a fogyasztó – vita esetén – a bíróság előtt érvényesítheti szavatossági jogait.

Fontos, hogy a Főfelügyelőség szakvéleménye önmagában nem garantálja azt, hogy a kereskedő elfogadja majd a szakvéleményben foglaltakat és automatikusan intézkedik, de elősegítheti a felek közötti megegyezést, megelőzve, illetve elhárítva a polgári peres eljárást.

Fontos itt kihangsúlyozni a békéltető testületek jelentőségét, amelyek – mint alternatív vitarendezési fórumok – határozataikkal, illetve ajánlásaikkal további költségkímélő, egyben vitarendező eljárásra nyújtanak lehetőséget a fogyasztóvédelmi törvényből eredő jogosultságukkal.

Építészeti értékek és hagyományok védelme Cegléden

– Márkus János* –

Előjáróban szeretnék néhány gondolatban a városvédő-mozgalomra visszatekinteni.

Az első városvédő egyesületek, bizottságok az 1800-as évek első felében alakultak. 1808-ban alakult a fővárosban a Szépítő Bizottmány. 1820-ban Sopronban alakult hasonló egyesület. Szombathelyen „Tsinosságra Ügyelő” Bizottság jött létre. Az 1890-es évek elején szinte minden városban és településen volt Szépítő Egyesület.

A II. világháború után, az 1949-es évet követő évtizedek sem politikailag, sem jogilag nem kedveztek a függetlenségükért harcoló egyesületeknek. Így azok, néhány kivételével, megszűntek.

A Városszépítők az 1960-as évektől próbálkoztak ismét a mozgalom újjászervezésével. 1981-ben azonban még csak 11 egyesület működött. Ma már több mint 200 bejegyzett egyesület működik az országban. A tagegyesületekből létrehozott Város- és Faluvédők Szövetsége, a HUNGARIA NOSTRA, az idén augusztusban tartja XXIII. Országos Találkozóját.

Cegléden a Városvédő és Szépítő Egyesület megalakulására 1987. május 4-én került sor, abban az időszakban, amikor már az országban igen sok helyen felismerték létrehozásának szükségességét. A város akkori politikai és társadalmi vezetői rádöbbenek arra, hogy a város szélén elindított lakótelepi építkezések észrevétlenül lopóztak egyre beljebb a történelmi városközpont felé, és veszély fenyegeti a kevés számú értékes épület megmaradását is.

Tulajdonképpen maga a hatalom volt kezdeményezője egy ilyen civil szervezet létrehozásának, amellyől azt remélte, hogy pusztá megjelenésével fel tudja vállalni a megoldhatatlannak látszó feladatokat. Ez azt is jelentette, hogy egyes esetekben az egyetértésük is nagy segítség az elindult tapasztalatlan egyesületünk munkájának támogatására. Az évek során azután megtanultuk azt, hogy mikor kell kérni, mikor kell visszautasítani, és mikor kell határozottan tiltakozni, illetve nemet mondani. Nos, az ilyenfajta közszereplésünk nem mindig talált pozitív fogadtatásra.

Mindenesetre mellénk álltak mindazok, akik készek voltak önzetlenül tevékenykedni a városért, részt vállalni a város építészeti és természeti értékeinek védelmében, a település szépítésében és fejlesztésében.

Alakulásakor az első hívó szóra 92 állampolgár, 9 jogi személy és egy gimnáziumi osztály jelentkezett, ma nyilvántartásunkban 114 fő szerepel.

A rövid bevezetés után engedjék meg, hogy néhány gondolattal megismertessem Önöket a város kialakulásával, történelmével, hogy követni lehessen elődeink előremutató munkáját abból a célból, hogy azok értékeit megismerhessük, kutathassuk, feltárhassuk, és szükség szerint védelmezhessek.

A népek országútja volt e táj a népvándorlás korában is, ez időből számos emlék maradt fenn. A mai Ceglédről az első okleveles említés Kun László idejéből, 1290-ből való.

A Szolnok, Debrecen, Szeged felé vezető utak találkozásánál kialakult település fejlődése a XIV. században bontakozott ki. 1444-ben Ulászló mezővárosi rangra emelte, és a robottól mentesített, készpénzzel adózó viszonylagos városi függetlenséget féltékenyen, harciasan védték meg a ceglédiek a földesurakkal szemben.

Nevezetes szerepe volt Ceglédnek a Dózsa vezette 1514-es parasztháborúban. A forradalmi gondolkozású Mészáros Lőrinc pap 2000 ceglédit vezetett a Dózsa-háborúban, és a 40 000 főt számláló paraszthadak Ceglédre vonulva a város környékén tartották hadgyakorlatukat. Dózsa György Cegléd piacán mondta el történelmi nevezetességű, az elnyomott szegény népet hadba szólító beszédét. A török hódoltság idején sokat szenvedett a város, de több más alföldi településsel együtt, a viszonylagos védettséget élvező, csak a szultánnak adózó városok közé tartozván, elkerülte a végleges pusztulást, sőt a környékbeli felperzselt falvak lakosságának felvételével, földjeinek Cegléd határához csatolásával jelentősen meg is növekedett. A várost több alkalommal pusztította tűzvész, de mindig talpra állt, és fokozatosan fejlődött.

1848–49-ben ismét történelmi események központjába került Cegléd, amikor 1848 szeptemberében Jellasics horvát bán serege Magyarországra tört. A város piacán Kossuth Lajos mondott nagy hatású, harcra szólító beszédet. („Hozzád jövök el, derék magyar nép, elárult hazám reménye, vára, oszlopa.”) A ceglédiek nagy számban siettek a szabadság zászlai alá.

1849. január 25-én a város közelében ütközött meg a Perczel Mór vezette honvédsereg a császáriakkal; feltartóztatva az ellenséget, és szabad utat biztosítva a Debrecenbe költöző magyar országgyűlésnek, kormánynak.

Cegléd később is nevezetes helye volt a Kossuth-kultusznak. 1877-ben 100 tagú küldöttség, a

* Elnök, Ceglédi Városvédő és Szépítő Egyesület.

„ceglédi százak” kereste fel Turinban Kossuthot, akit már korábban díszpolgárrá választottak és képviselőnek jelöltek, hogy rábeszéljék a hazatérésre.

Cegléd évtizedeken át az alföldi földmunkásmozgalomnak is egyik központja volt. 1897 februárjában itt tartották kongresszusukat a Várkonyi István osztályharcos irányzatához tartozó földmunkások.

Sokban hozzájárult Cegléd múlt századbeli fejlődéséhez az a körülmény is, hogy egyike volt a legkorábban vasútvonalat kapott városoknak. 1847 szeptemberében indították meg hazánk második vasútvonalát Pest–Cegléd–Szolnok között.

Cegléd és környéke jellegzetes mezőgazdasági, főként homoki szőlő- és gyümölcsstermelő vidék. Az 1950-es éveket követő időszakban a mezőgazdaság hagyományai mellett jelentősen fejlődött az ipar és kereskedelem is. Középiskolái a környék kulturális centrumává tették Ceglédet.

Cegléd neves szülöttei között van a századforduló két kiemelkedő földmunkás politikusa, Várkonyi István és Urbán Pál, valamint Túri Gyula és Szüle Péter festőművészek, Tömörkény István író, a szegedi múzeum neves igazgatója, Kárpáti Aurél író-kritikus. Itt élte le élete utolsó 15 esztendejét Földváry Károly, a „csaták oroszánja”, Garibaldi magyar segédlegiójának ezredese. 1876–1878 között Táncsics Mihály és felesége Ceglédet mondhatta otthonának. Évtizedeken keresztül itt alkotott az uszodi születésű Benedek Péter paraszt festő is.

Mint e rövid ismertetőből is láthatjuk, Cegléd város történelme nem mondható egyhangúnak. A felelevenített történelmi korszak évszázadokon keresztül formálta, alakította a várost. Már a XVIII. század végén az első katonai térképeken jól kivehető a város körvonalai és a városba bevezető utak. A város szerkezeti magja már ekkor nagyjából hasonlított a maihoz. A későbbiek folyamán az alföldi kisvárosokra jellemző sugárutak mellett kialakult a körúthálózat is. Ezen utak mellett, a város központjából kifelé haladva, megjelentek a különféle társadalmi rétegek lakó-, kereskedő- és gazdálkodóházai.

A sugárutak városba vezető pontjánál, a belső városmag kialakulásával, a századfordulón emeletes lakóházak és közintézmények épültek, melyek jelképévé váltak a tényleges városközpontnak.

Sajnos a város műemlékekben nem nagyon gazdag. Legjelentősebb a klasszicista stílusban, Hild József által 1835–1870 között épített református nagytemplom. Ez az Alföld, illetve Közép-Európa egyik legnagyobb református temploma, kupolája 60, tornyai 40 méter magasak. Több mint két-

ezren férnek el benne. Ugyancsak Hild József tervei szerint épült 1835 körül a Szőkehalom dűlői volt Kishartyáni kúria, mely 1846–52 között gazdaképző tanintézetként működött. A római katolikus templom is klasszicista stílusban, 1822–27 között, Homályossy (Tunkel) Ferenc tervei szerint épült. Főoltárát Dunaiszky Lőrinc készítette. Oltárképei Schöfft József pesti festő munkái.

Értékes a katolikus templom előtt álló, késő barokk szentháromságoszlop, amelyet 1896-ban restaurálás után azon a helyen állították fel, ahol Kossuth Lajos a városházáról kihozott tölgyfa asztalon ceglédi beszédét mondta. Szólnunk kell még jelentős épületeinkről is, amelyek műemlék jellegűek, vagy a város képét meghatározóak. Így a múlt század végén eklektikus stílusban emelt Városháza, a Kossuth Művelődési Ház, az evangélikus templom, amely Sztehlo Ottó által tervezett, neogót stílusban 1896-ban épült, vagy a szecessziós Kossuth Múzeum. Ezen kívül a város központjában és a főbb utak mentén található építészeti értékes, városképet meghatározó, jól megépült épületek. Ezekre a jellegzetes épületekre féltő gonddal kell vigyázni, mivel az előző évtizedekben egy részük már szanálásra került.

Feltétlenül őriznünk kell a még meglévő és az alföldi városokra jellemző utcai fasorokat, tereket, mivel ezek az utóbbi években erősen megfogyatkoztak.

A hetvenes, nyolcvanas években beindult a nagyüzemi paneles lakóházak építése, és beoptáltak magukat – minden átmenet nélkül – a városközpont zárt sorú telepítésű házai közé. Ezek a többszintes, hosszasan elnyúló paneles épületek mind alaprajzi elrendezésükkel, mind pedig vertikális méretükkel kiléptek a város léptékéből. Erős kontrasztként jelentkeznek ezen épületek

sivár homlokzatai a korábbi épületek részletgazdag architektúrája mellett.

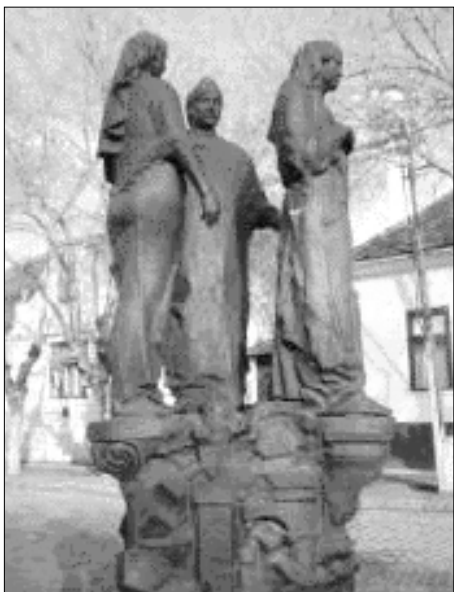
A nyolcvanas évek gazdasági helyzete „kedvező” hatást fejtett ki a városvédő mozgalomra. Ma már tudjuk, nem valós az az állítás, hogy ami új, biztosan jobb is. Meg kell becsülnünk a régit, és azok magas szintű felújításával, karbantartásával, állagmegóvásával, értékeik visszaadásával gazdagítani lehet a városképet.

Összhangba kell hozni az újat a régivel. Ami már nem elképzeléseink szerint épült meg, azon kell gondolkoznunk, hogyan tehetnénk szebbé, vonzóbbá. Ott kell lennünk az új elképzelések meghatározásánál. Figyelemmel kell kísérnünk, állásfoglalásunkat kinyilvánítani a várost érintő tervek elkészítésénél.

Az Egyesület főbb tevékenységei közé tartozik, hogy segítse a város építészeti és természeti értékeinek megőrzését, korszerű és esztétikai fejlesztését, szépítését, ápolja a lakóhely hagyományait, erősítse a lakosság szeretetét szülőhelyéhez, otthont adó környezetéhez.

Az Egyesület megalakulásakor nagy gondot fordítottunk az építészeti értékeink védelmére és a hagyományok – különösen a Kossuth-kultusz – őrzésére. Ezek figyelembevételével az elmúlt 16 év alatt a következő munkákat végeztük el:

- Részt vettünk 1987-ben a „Cegléd városközpont rendezése” című országos tervpályázat kiírásában és zsűrijében.
- Három alkalommal terveztünk nyári ifjúsági városvédőtábort, ahol a Rákóczi úti fasor gyökérzetét lazítottuk fel, facsemeték gondozását végeztük, és a ceglédi Öregtemetőben ceglédi nagyjaink elhagyott sírjait tettük rendbe.
- Egyesületünknek köszönhető a „VÁROSALAPÍTÓK” szobrának a romantikus Eötvös téren való elhelyezése.

- Részt vettünk a Kossuth téri és Szabadság téri épületek felújításánál a homlokzati színek meghatározásában.
- Kértük az Eötvös tér védetté nyilvánítását és a város első polgármesterének, Gubody Ferencnek a szobrát visszahelyezni a róla elnevezett parkba.
- Három alkalommal emlékeztünk meg a Műemléki világnapról és három alkalommal az Építészeti világnapról.
- Kossuth Lajos halálának 100. évfordulója alkalmából Ráday Mihály és Katona Tamás tv-műsorához adatokat szolgáltatunk a Turini százas küldöttséggel kapcsolatban, és részt vettünk a ceglédi forgatáson.
- 1989. május 8-án, a város 625. évfordulóján, a Városlapítók szobrának felavatásakor elhatároztuk, hogy minden évben ezen a napon tartjuk közgyűlésünket. 1995 óta javaslatunkra ez a nap a város hivatalos születésnapja.
- A ceglédi vasútállomáson a MÁV Rt.-vel közösen helyreállítottuk eredeti állapotában a háborúban elpusztult dísz ivókutakat, és 1994. augusztus 29-én közösen emlékművet emeltünk a telitalálatot kapott óvóhely több mint 50 áldozatának, ahol is minden évben megemlékezést és koszorúzást tartunk.
- 1996. szeptember 1-jén emléktáblát helyeztünk el és emlékfát ültettünk a Budapest–Cegléd–Szolnok vasútvonal beindításának 150. évfordulója alkalmából a vasútállomás épületénél.
- A millennium évében méltóképpen helyeztük el a pozsonyi Zöldfa vendégfogadó hányatott úton Ceglédre került erkélymaradványait, az úgynevezett Kossuth-erkélyt.
Erről az erkélyről hirdette ki Kossuth Lajos a jobbagyfelszabadítást, és mutatta be gróf Batthyány Lajost, az első felelős miniszterelnököt. Az erkély elhelyezésére, melyet a környezetvédelmi miniszter avatott fel, 1996. szeptember 21-én, Kossuth ceglédi beszédének évfordulóján került sor. A megvalósulást az Országos Műemlékvédelmi Hivatal hathatósan segítette. Egyesületünk a „Kossuth-erkély” megmentéséért „Kós Károly”-díjat vehetett át 1997 decemberében.
- 1997-ben javaslatunkra Cegléd Város Önkormányzata megalkotta a „Helyi jelentőségű építészeti értékek védelméről” szóló önkormányzati rendeletét, mely mintegy 80 épületet érint.
- 1997 augusztusában Cegléden rendezhettük meg a XVI. Város- és Faluvédők Országos Találkozóját. Ez alkalommal avatta fel Ráday Mihály a Városháza udvarán a Városi Pantheont. Az első táblával Gubody Ferencnek, a századforduló nagy polgármesterének állítottunk emléket. Azóta Nánási Szabó Károly református lelkész, a református nagytemplom

építője, Kossuth Ferenc mérnök politikus országgyűlési képviselő, Ungváry László kertész, szőlész, gyümölcsészeti szakember, Sárkány József, a Kossuth Múzeum alapítója, Zsengeller Gyula válogatott labdarúgó és Patkós Irma színművész emlékére helyeztünk el emléktáblát.

- A bedei csata 150. évfordulója alkalmából kétkezi munkánkkal emlékhelyet építettünk a csata színhelyén, és avattunk fel 1999. január 25-én, és azóta is minden évben ezen a napon megemlékezést és koszorúzást tartunk.
- Felújítottuk a Pesti út 6. szám alatti lakóépületet a 150. évforduló kapcsán, ahol 1849. július 2–9. között egy hétig tartózkodott Kossuth és kormánya. Megemlékezést és koszorúzást tartottunk.
- „Együtt a városért” és „Ifjúság a városért” díjat alapítottunk azon, kiemelkedő tevékenységet végző személyiségek részére, akik a város hírnevét öregbítették és azon fiatalok részére,

akik a városvédő munkában aktívan részt vesznek.

- Minden évben egy-két magán- és intézményi tulajdonban lévő, eredeti állapotban felújított épület tulajdonosának bekeretezett fényképes köszönőlevelet adunk át.
- Általános és középiskolások részére több ízben rendeztünk városismereti vetélkedőt.
- Több emléktáblát helyeztünk el események színhelyén és egy-egy évforduló alkalmából (Baross Gábor vasminiszter születésének 150. évfordulójára, Benedek Péter paraszt festő utolsó lakhelyénél, a Rákóczi-szabadságharc 300. évfordulója alkalmából a róla elnevezett főutcán).
- Egyesületünk 1999. április 1. óta közhasznú szervezet.
- 1999 decemberében a Szabadság téren, Cegléd főterén, az Egyesületünk irodát nyitott, melyet Ráday Mihály, a Város- és Faluvédők Szövetségének alelnöke avatott fel.
- 2000 augusztusában kétnapos tudományos tanácskozást szerveztünk az önkormányzattal, a MÁV Rt.-vel, az ICOMOS és az Országos Műemléki Hivatallal közösen, „Magyarországi vasútállomások építésze” címmel. Ez alkalommal a vasútállomás építőjének, Pfaff Ferenc építésznek állítottunk emléket. A rendezvényre határon túlról is érkeztek vendégek.

Az ismertettek, úgy gondolom, érzékeltetik, hogy igyekszünk megvalósítani alakulásunkkor megfogalmazott szlogenünket:

EGYÜTT A VÁROSÉRT!

A 2004. februári számunkban megkezdett „Milyen a legjobb minőségrendszer?” című sorozatunkat a következő, áprilisi számunkban folytatjuk.

MAGYAR MINŐSÉG

A Magyar Minőség Társaság havi folyóirata.

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

Vezetője: dr. Róth András. Tagjai: dr. Ányos Éva, Füredi László, Gombkötő Judit, dr. Helm László, Hogemann Éva, Pákh Miklós, Pónyai György, dr. Ring Rózsa, Szódi Sándor.

Felelős kiadó: dr. Aschner Gábor.

Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 25. III. emelet.

Tel.: (36-1) 456-6951. Fax: 456-6954. E-mail: mmt@axelero.hu, www.quality-mmt.hu

A folyóirat címlapját és a Magyar Minőség Társaság új arculatát a Marketing Management Service tervezte.

1132 Budapest, Victor Hugo u. 35. Tel.: 339-5339, 20/915-6203.

E-mail: mest1@elender.hu.

Nyomda: Grafika Press Nyomdaipari Rt., 1101 Budapest, Monori út 1-3.

Felelős vezető: Farkas Tamás vezérigazgató.

Egy szám ára: 700 Ft. Éves előfizetés tagoknak 6000, nem tagoknak 8500 Ft.

Megrendelés, publikáció- és hirdetésfelvétel a szerkesztőségben.

Engedélyező szerv: Művelődési és Közoktatási Minisztérium.

NYTSZ: B/SZI/1687/1993. HU ISSN-szám: 1416-9576.

A TÁRSASÁG HÍREI, PROGRAMJAI

2004. április 27-én rendezvényt tartunk Erőforrások az Európai Uniótól

címmel

Az EU-csatlakozás történelmi lehetőség. Hogy élni tudunk-e vele, az részben azon múlik, hogy mennyire sikeresen veszünk részt az uniós támogatásokért folyó versenyben. A rendezvényen profi tanácsadó cégek vezető szakemberei adnak hasznos információkat, gyakorlati tanácsokat oktatási intézmények, önkormányzatok, kis- és

közepes vállalkozások képviselői számára a pályázatírás valamennyi fázisáról.

Az eseménnyel kapcsolatban munkatársaink (Nick Katalin, tel.: 06 1/456-6946 és Rigó Zsuzsa, tel.: 06 1/456-6947) adnak bővebb felvilágosítást. A helyszínt és a részletes programot áprilisi számunkban közöljük.

Kitüntetés

A Magyar Professzorok Világtanácsa kimagasló oktató-, kutató-, tudományos, valamint tudományszervezői

munkásságának elismeréseként

Turcsányi Károly professzor úrnak,

a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem tanszékvezető tanárának

Pro Universitate et Scientia

kitüntetést adományozta.

A professzor úr Hon- és Rendvédelmi Szakbizottságunk elnöke. Kitüntetése alkalmából gratulálunk, további sikeres munkát és jó egészséget kívánunk.

Magyar Minőség Társaság

OKTATÁSI PROGRAMFÜZET

2004. év

Az éves oktatási programfüzet igényelhető telefonon: (1) 456-6948, faxon: (1) 456-6954, levélben: 1450 Budapest 9. Pf 24, letölthető weboldalunkról: www.quality-mmt.hu.

Várjuk szíves érdeklődésüket.

Felvilágosítás és jelentkezés

Takáts Albert
oktatásvezető
(1) 215-6061
(1) 456-6949

Turos Tarjánné
oktatási előadó
(1) 215-6061
(1) 456-6948

Galbavy Gyuláné
oktatási szervező
(1) 456-6947

Felhívás

(szja közcélú felhasználására)

Felhívjuk szíves figyelmét az 1966. évi CXXVI. törvényre, amely a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti, közcélú felhasználásáról szól.

Ön a 2003. évi személyi jövedelemadó bevallásának alkalmával dönt arról, hogy az adó 1%-át milyen közcélú felhasználásra fordítja. Kérjük, hogy ezzel támogassa a Magyar Minőség Társaságot, hogy működésével továbbra is szolgálhassa a hazai minőségtudat fejlesztését.

A Társaság adószáma: **19668174-2-43**

Magyar Minőség Társaság

A Minőség Oktatásért Alapítvány 1993. május óta támogatja a minőség oktatását.

Az Alapítvány adószáma: **18050385-1-43**

Minőség Oktatásért Alapítvány

Szívélyes üdvözlettel:

Lepsényi István

a Magyar Minőség Társaság
elnöke

Dányi István

az Alapítvány kuratóriumának
elnöke

SZAKBIZOTTSÁGOK

Tájékoztató a Hon- és Rendvédelmi Szakbizottság 2004. évi tevékenységéről

2004. január 20-án a HRSZB soros taggyűlést tartott, melyen többek között elfogadta 2004. évi munkatervét.

Fő feladatként meghatározta:

- A minőséget érintő hon- és rendvédelmi feladatokból adódó aktualitásokat rendszeresen megjelenteti a Magyar Minőség című folyóiratban.
- Tanfolyamok, szakmai fórumok szervezésével részt vesz a hon- és rendvédelmi feladatokból fakadó ismeretek terjesztésében.
- Szakmai segítséget nyújt a NATO AQAP normatív dokumentumok szerinti követelményrendszerek megismertetésében és egyértelmű értelmezésében, valamint a felkészítési tevékenységekben.
- Segíti a NATO Minőségbiztosítási Igazgatók Bizottságának munkacsoportjaiban a magyar nemzeti érdek megjelenítését.
- Minőséggel kapcsolatos pályázatfigyelést végez, és információt nyújt a menedzserirányítási rendszerek kiépítéséhez.
- Felhívja a figyelmet, a szakterületet érintő aktuális rendezvényekre, programokra és kiadványokra.
- Segítséget nyújt a minőségirányítás oktatása területén.

Kiemelten kezeli a védelmi iparral, a katonai minőségbiztosítással, a rendvédelmi szervek

minőségirányítási tevékenységével kapcsolatos kérdésekről kilencedik alkalommal tartandó konferenciát (2004.06.04-én) és a XIII. Magyar Minőség Héten egy „FÓRUM” keretében történő harmadik megjelenítését.

Folytatni kívánja a tagok toborzását a civil szervezetek és a rendvédelmi szervek területéről.

Az említett napirenden kívül tárgyalta a vezetőség kiegészítését. Erre azért van szükség, mert dr. Sípos István úr 2003. év végén munkahelyet változtatott, és új feladatai nem teszik lehetővé vezetőségben végzett munkáját. A vezetőség és a taggyűlés megköszönte dr. Sípos úr eddigi tevékenységét, és érdemei elismerése mellett elfogadta lemondását.

A taggyűlés egyhangúlag megválasztotta dr. Szűcs Barna nyá. mk. ezredest, a QM MITI ügyvezető igazgatóját vezetőségi taggá.

Dr. Szűcs Barna elérhetősége:

Cím: 1026 Budapest, Káplár u. 4/c, III. 10.

Tel.: 316-2820

Mobil: 06-30-921-0882, 06-20-335-8821

Felhívom a Tisztelt Olvasók figyelmét, hogy akik érdeklődnek a HRSZB munkája iránt, keressenek bennünket, és várjuk tagjaink sorába.

Füredi László
HRSZB titkára

HAZAI ÉS NEMZETKÖZI HÍREK, BESZÁMOLÓK

Pályázatok – 2004

Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozásunknak köszönhetően 2004-től az EU forrásai is segítik a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium gazdasági és infrastrukturális fejlesztési tevékenységét. A hazai költségvetési forrásokon kívüli támogatások forrását az EU úgynevezett Strukturális Alapjai jelentik. A támogatások kerete a Nemzeti Fejlesztési Terv, ezen belül két program, a Gazdasági Versenyképesség Operatív Program (GVOP) és a

Környezetvédelem és Infrastruktúra Operatív Program (KIOP), felügyeletét a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium látja el.

Ezek közül több pályázat a minőség-, ill. környezetközpontú irányítás fejlesztését támogatja.

A Nemzeti Fejlesztési Terv összes pályázatával kapcsolatos információ elérhető a Hivatal honlapján: www.nfh.hu vagy a 06-40-200-494-es kékszámon.

Átadták a 2003. évi Gábor Dénes-díjakat

A kimagasló szellemi alkotásokat létrehozó és az új ismereteket a gyakorlatba átültető szakemberek fokozott erkölcsi megbecsülése érdekében az alapítvány idén a MATÁV Tölösi Konferenciaközpontjában december 10-én adta át negyedik alkalommal a nemzetközi Gábor Dénes-díjat és tizenötödik alkalommal a (hazai) Gábor Dénes-díjat azon, nyilvános felhívás alapján felterjesztett és a kuratórium döntése alapján kiválasztott kiválóságoknak, akik a létrehozott műszaki-szellemi alkotások bevezetésével, fejlesztési eredményeikkel, ill. a széles értelemben vett innováció infrastruktúrális hátterének megteremtésével, a felnövő generáció kreatív gondolkodásának fejlesztésével, a szakmai ismeretek magas színvonalú átadásával maguk is tevékenyen hozzájárultak a gazdaság sikeresebbé tételéhez.

Az alapítás óta eltelt években a nemzetközi díjjal járó ezüstplakettet négy magyar, két amerikai, egy osztrák és egy orosz állampolgárságú, 35 év alatti fiatal kutató vehette át, akik azon a területen értek el jelentős eredményeket, mely területen Gábor Dénes dolgozott.

A 1993-ban, 1996-ban és 2000-ben adományozott nemzetközi Gábor Dénes-díj felhívását megújult formában az év elején hirdettük meg. A megadott határidőre 13 pályázat érkezett, melyet a 11 tagú nemzetközi díjbizottság bírált el, dr. Keviczky László akadémikus elnökletével. A díjjal 700 gramm súlyú ezüstplakett, díszoklevél és 2500 euró jár. A plakettet dr. Greguss Pál és Fritz Mihály tervezte.

A **nemzetközi Gábor Dénes-díjat** dr. Medgyessy Péter miniszterelnök úr képviselésében

dr. Magyar Bálint oktatási miniszter és dr. Keviczky László MTA-alelnök úr közreműködésével adta át Garay Tóth János, a kuratórium elnöke.

Dr. Pavel Alexandrovich Belov orosz állampolgár, a Radio Laboratory, Helsinki University of Technology (Finland) kutatója részére a fotonikus kristályok elektromágneses tulajdonságainak analitikus és numerikus modellezéséért, elméleti eredményeinek rangos nemzetközi tudományos folyóiratokban való publikálásáért.

Dr. Gali Ádám mérnök-fizikus, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Atomfizika Tanszék kutatója részére a széles tiltott sávú félvezetők elméleti kutatásaiért. Eredményei az extrém körülmények között működő félvezető eszközök működésének megértéséhez nemzetközi szinten is kimagaslóan járultak hozzá.

A (hazai) Gábor Dénes-díjat 1989-óta a kitüntetésre felterjesztett szakemberek közül 100 fő vehette át ünnepélyes keretek között, 1993-tól kezdődően az illetékes tárcák és érdekvédelmi szervezetek felső szintű vezetőinek, valamint a sajtó, rádió és televízió képviselőinek jelenlétében.

A (hazai) **Gábor Dénes-díjakat** Garay Tóth János úrral, a NOVOFER Alapítvány kuratóriumának elnökével közösen adták át a szaktárcákat képviselő miniszterek és államtitkárok és a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke.

Dr. Henk Tamás villamosmérnök, PhD, a műszaki tudomány kandidátusa, a *BME Távközlési*

és *Médiainformatikai Tanszék* docense részére, az adatátviteli modems család fejlesztése, a speciális elektronikus szűrők tervezési módszereinek kidolgozása, az angolszász és magyar szűrőtervezési iskola módszertani ötvözése, a nagysebességű távközlőhálózatok forgalmi modellezése és a teljesítőképesség elemzése, a Nagysebességű Hálózatok Laboratóriumának megalapítása, a PLASMA intelligens szoftver egyetemi prototípusának kidolgozása, a fiatal kutatók igényes szakmai munkára nevelése terén elért eredményeiért.

Dr. Zárda Sarolta közgazdász, PhD, a *SZÁMALK Oktatási Rt.* vezérigazgatója részére, a fiatal nemzedék közép- és felsőfokú informatikai továbbképzését segítő távoktatási hálózat didaktikai és gazdasági alapjainak megteremtésében, az oktatás tartalmi és technológiai megújításában, a korszerű külföldi metodikák hazai alkalmazásában vállalt évtizedes tevékenységéért, az informatikai oktatás hazai és határainkon túli tagozatainak megszervezéséért, a foglalkoztatással egybekapcsolt informatikusképzés konstrukciójának kidolgozásáért.

Csornai Gábor matematika-fizika szakos tanár, főiskolai docens, a *Földmérési és Távérzékelési Intézet Távérzékelési Központjának* vezetője részére, a műholdas távérzékelés, ill. az űrfelvételmezőgazdasági és környezetvédelmi célú alkalmazása, a szántóföldi növénymonitoring és termelés-előrejelzési program fejlesztése és bevezetése, az EU agrártámogatási rendszer működtetési előfeltételét jelentő Parcellaazonosító Rendszer térinformatikai háttérének megalapozása és kiépítése területén végzett alkotó munkájáért.

Török Imre közgazdász, a *Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem* gazdasági és műszaki főigazgatója részére, a szakmai közéletben több évtizeden keresztül vállalt iránymutató munkájáért, a felsőoktatás-fejlesztési, a kutatás-fejlesztési, a finanszírozási koncepciók kidolgozásában való közreműködéséért, továbbá a felsőoktatási intézmények korszerű – a K+F projektek lebonyolítását is nagyban segítő – gazdálkodási rendszerei, a Referencia Gazdálkodási Rendszer, illetve az Egységes Gazdálkodási Rendszer kidolgozása és bevezetése terén nyújtott innovatív tevékenységéért.

Dr. Závodszy Péter fizikus, egyetemi tanár, az MTA levelező tagja, az Európai Tudományos és Művészeti Akadémia tagja, az *MTA Szegedi Biológiai Központ Enzimológiai Intézet* kutató professzora részére, a fizikai szemléletű szerke-

zeti biokémiai kutatások megteremtésében, a módszertani eszköztár kialakításában, az enzimműködés szabályozásának kutatásában, a molekuláris immunológia területén a komplement rendszer aktivitási mechanizmusának megismerésében, az analitikai ultracentrifuga kifejlesztésében, tudományos eredményeinek biotechnológiai alkalmazásában elért eredményeiért, valamint a Magyar Innovációs Szövetségben végzett tudományszervező és tehetséggondozó munkásságáért.

Dr. Dömölki Bálint matematikus, az *IQSYS Informatikai Rt.* igazgatótanácsának tagja, a Neumann János Számítógéptudományi Társaság tiszteletbeli elnöke részére, a szoftverobjektumok formális leírásának megalapozásában, az objektumorientált programozás meghonosításában, oktatásában és elterjesztésében vállalt meghatározó szerepéért, a magyar szoftverfejlesztésben nyújtott iskolateremtő munkásságáért, a magyar informatikai stratégiák innovatív kidolgozásáért, a magyar szaktudás nemzetközi tekintélyének növeléséért.

Dr. Kádár Imre agrármérnök, címzetes egyetemi tanár, az *MTA Talajtani és Agrokémiai Kutatóintézetének* tudományos tanácsadója részére, a talaj-növény-állat tápláléklánc szennyeződésének kísérletes vizsgálati metodikájának kidolgozása, a főbb szántóföldi növények tápláltsági állapotának ellenőrzése, a korábban nem vizsgált elemek toxicitásának, hatásmechanizmusának feltárása, az eredmények szintetizálása és publikálása, a környezet védelme terén elért eredményeiért, iskolateremtő munkásságáért, a kutatási területén megvalósult széles körű nemzetközi együttműködések indukálásáért.

Dr. Kiss György Botond genetikus, akadémiai doktor, a *Mezőgazdasági Biotechnológiai Központ Genetikai Intézetének* igazgatója részére, a rekombináns DNS-technikák alkalmazásának honosításáért, a véralvadásgátló hirudin előállításának kidolgozásáért, a bioszféra nitrogénkörforgásának kutatása, a lucerna genetikai rendszerének kidolgozása, kapcsoltsági térképének megszerkesztése, az első szimbiotikus nitrogénkötésben nélkülözhetetlen növényi gén, a NORK (Nodulation Receptor Kinase) genetikai térképében alapuló klónozása terén elért eredményeiért, 10 szabadalom kidolgozásában való alkotó közreműködéséért, a magyar szaktudás nemzetközi tekintélyének növeléséért.

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és a NOVOFER Alapítvány által alapí-

tott „Gábor Dénes Tudományos Diákköri Ösztöndíj”-at Pasztuhov Dániel V. éves műszaki-informatika szakos hallgató kapta az „Intelligens és elosztott rendszerek” vizsgálata tárgyában folytatott tudományos diákköri munkája további ösztönzéséért. Konzulens: dr. Szeberényi Imre, BME Irányítástechnikai és Informatikai Tanszék.

A díjátadást követően dr. Bendzsel Miklós úr, a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke nyitotta meg a közelmúltban tragikus körülmények között elhunyt, a magyar szaktudásnak külhonban is elismerést szerző, többek között NASA díjjal kitüntetett professzor emlékére rendezett „In memoriam Greguss Pál” kiállítását.

Novofer Alapítvány

Egyre korszerűbb a társaságok irányítási rendszere

Jelenleg mintegy 9500 vállalkozás működik tanúsított minőségirányítási és csaknem 800 környezetközpontú irányítási rendszerrel – közölte a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM). A minisztérium adatai szerint a cégek többsége állami támogatással alakította ki irányítási rendszerét. A pályázók érdeklődése a támogatás iránt idén is jelentős volt, különösen az ISO 9001 szerinti minőségirányítási rendszert támogató pályázat iránt.

A benyújtott pályázatok száma 2003-ban meghaladta a 2100 darabot, amelyből több mint

1600 kapott összesen 1,14 milliárd forint támogatást. A korszerű menedzsmentrendszerek támogatására kiírt pályázatra idén 311 pályázatot nyújtottak be. Ezek döntő hányada, mintegy nyolcvan százaléka környezetközpontú irányítási rendszer kialakítására irányult.

Az elbírálás során a benyújtott pályázatok kétharmada kapott összesen mintegy 200 millió forint támogatást.

MTI

NÉPSZAVA

2003. december 30.

KÖZLEMÉNYEK

ISO 9001:2000 és ISO 9004:2000

A felhasználói tapasztalatok felmérése

Az ISO TC 176-os Műszaki Bizottságának 2-es számú albizottsága (SC2) (ISO Műszaki Bizottság: minőségirányítás és minőségbiztosítás) felmérést végez az ISO 9000 szabványsorozat 2000. évi kiadásával kapcsolatos felhasználói tapasztalatokról.

Kérdőívet készítettek, hogy segítségével megismerjék az ISO 9000:2000 szabványsorozat felhasználóinak véleményét a szabványokról, alkalmazásukról és alkalmazásukról. A kérdéses szabványok a következők:

- ISO 9000:2000 (Minőségirányítási rendszerek – Alapok és szótár).
- ISO 9001:2000 (Minőségirányítási rendszerek – Követelmények).
- ISO 9004:2000 (Minőségirányítási rendszerek – Útmutató a működés fejlesztéséhez).

A felmérés 4 részből áll:

1. Az Ön szervezetének jellegéről és méretéről szóló részletek.

2. Az Ön tapasztalata az ISO 9000 sorozat terén, a 2000-es és a korábbi kiadásokat is beleértve.
3. Nehézségek, amelyekkel Ön találkozhatott az ISO 9001:2000 alkalmazásakor. Önnek lehetősége van a nehézség jellegét kifejteni, és javaslatot tenni alternatív szövegre, amely megválaszolja az Ön problémáját. Ön tehet általános észrevételt bármely szakaszhoz úgy is, hogy nem tesz javaslatot módosított szövegre.
4. Ugyanezen a módon tehet javaslatot az ISO 9004:2000 fejlesztésére.

A honlap címe, ahol a kérdőív elérhető:

<http://isotc.iso.ch/webquest/tc176/index.html>

A kitöltési határidő: **2004. március 31.**

Kérjük olvasóinkat, hogy minél nagyobb számban nyilvánítsanak véleményt, és ezzel is segítsék az albizottság munkáját.

Köszönjük a közreműködését!

Fogyasztóvédelem

Az EU-csatlakozás alkalmából jelentkező, érthetően növekvő információéhség arra készítetett, hogy tájékoztassuk olvasóinkat a területünkhöz közelálló, más szaklapokban megjelenő cikkekről. Az alábbiakban a „Fogyasztóvédelem” című, a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség támogatásával készülő lap 2004. februári számának tartalomjegyzékét ismertetjük.

TARTALOM 2004. február

AKTUÁLIS 3-5

- Közös dolgaink
- Megkérdeztük
- Hírek, események
- Előzetes márciusi számunkból

POSTABONTÁS 6-7

- Panaszok és válaszok
- Hol érhet el bennünket?

FÓKUSZ 8-11

- A gyártói és a kereskedelmi márkákról
- Jó tudni: a bőrruházatról

HÁZUNK TÁJA 12-15

- FVF országos vizsgálatok
- Biztonság és felügyelet
- Noteszlap
- Véleményünk szerint...
- Laboratóriumi kisszótár

ESZMECSERE 16-19

- A fiatalok környezeti érzékenysége, fogyasztói szokásai
- Az elektronikus fizetések biztonságossága az EU-ban
- Fogyasztói magatartástrendek, új fogyasztói csoportok
- A csábítás trükkjei, avagy a reklámok beteg hajtásai

FIGYELŐ 20-21

- A budapesti békéltető testület határozatai
- A GfK Hungária Sajtószolgálat jelenti
- Miből és mennyiért vásárolunk?

HIRDETMÉNY

- Termékforgalmazás megtiltása 2003-ban (II. rész)
- Közlemények
- KERMI KFT: tanúsított termékek listája
- Rejtvény

Az FVF zöldszáma: 60-80-201-205, e-mail címe: fvf.fvf.hu

FOLYÓIRAT- ÉS KÖNYVSZEMLE

Csatlakozunk, vagy beintegrálódunk?

A külső szemlélő szemével nézve Magyarország helyzete biztató: 17%-os tőzsdeerősödés az év eleje óta, 6% alatti munkanélküliség, több mint 25%-os a felsőoktatásban tanuló fiatalok aránya. Ezeknek az eredményeknek több európai uniós ország is örülne. Ugyanakkor szembesülnünk kell azzal a ténnyel, hogy az átlagbér 131000 Ft/hó (525 USD), ami csupán 1/3 része az Európai Unió-belinek. Tehát ezek után nagy kérdés, hogy megindul-e az elvándorlás, vagy tudunk, merünk-e majd vállalkozni? Tudunk-e nyelveket? Megfelelő-e a szaktudásunk? Versenyképesek vagyunk-e egyáltalán? Jó-e a gazdasági környezet? Össze tudunk-e fogni? Sok kérdés, amire a válaszokat keressük. A következőkben Nagy János, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének szakmai szervezete, az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége ügyvezető igazgatójának gondolatait közöljük.

Gazdasági szakemberek azt mondják, hogy az építőipar lesz az uniós sikerágazat. Várakozásaink az EU-tagságból fakadóan: régiók közötti különbségek csökkentése, infrastrukturális és környezetvédelmi beruházások (szennyvíz, csatorna, hulladékátrolók), közút- és vasútfejlesztés, az iparágak fejlesztési igényei, intézményi létesítmények, a lakásépítési kedv további folytatódása.

Mi határozza meg a magyar cégek versenyképességét? Mindenekelőtt kell egy jó csapat! Az a cég (rt., kft., bt.) a sikeres, ahol megvannak a sikeres munkavégzés feltételei. Nem pazarlón bannak a munkaerővel, de nincsenek is kiszípolozva a munkavállalók. Mindenki a helyén van, tudja, hogy mi a dolga, és azt örömmel teszi. Az a cég, ahol túl sok a „főnök” és őket másoknak kell eltartani, nem lehet hosszú távon sikeres. A jó cégről már messziről látni, hogy az. Jó a hírneve,

rendszeresen, aktívan tevékenykedik a működési területén, megbízhatóan vállalja el és határidőre, jó minőségben teljesíti a feladatot, mert máskor is el akar nyerni munkákat, hosszú távon akarja biztosítani a csapat minden tagjának a megélhetését, sőt az előrejutás feltételeit.

Megújulás és minőség

Fontos az állandó megújulási készség is. Az állami, illetve munkaidő utáni oktatás-képzés színvonala. Igen nagy mértékben befolyásolja egy ágazat versenyképességét az ott lévő feketegazdaság nagysága. A külföldi tőke egyébként nem szereti azokat az országokat, ahol jelentős a korrupció, nagy a bizonytalanság. A tőke szereti a stabil gazdasági és politikai környezetet. Egyre inkább előtérbe kerül az, hogy mennyi energiát és pénzt fordítunk új környezetbarát anyagok és építési technológiák kifejlesztésére, és azokat milyen gyorsan integráljuk be tevékenységünkbe. Egy tanulmány szerint egy ország akkor van jó úton, ha kihasználja innovációs képességeit, és ezáltal javul az emberek életszínvonala. Magyarországon még mindig nagyon jó az innovációs képesség, még mindig vannak jó szakembereink. Az Európai Unióban kiemelkedően fontos versenyképességi mutató a munka- és egészségvédelem színvonala. A munkavédelem a dolgozó védelme, az Európai Unióban nagy a jelentősége. A követelményeknek való megfelelés jelentős anyagi terheket ró a vállalkozásokra. Súlyos büntetéseket kell majd fizetniük a cégeknek, ha nem kellő szinten „védik” a munkaerőt.

Nélkülözhetetlen a jogszabályismeret

Fontos versenyképességi elem az életbe lépő harmonizált jogszabályok, illetve azok ismerete. Súlyos árat kell majd fizetnie annak a vállalkozónak, aki a szerződésben olyan jogszabályra hivatkozó pontot ír alá, amelyet nem ismer. A szakképzés színvonala – kvalifikált munkaerő megléte – létkérdés egy cég életében. Ha nincs meg a szakembergárdám, csak drágán tudom továbbadni az elnyert munkát. Az építési törmelék újrahasznosítása, a környezetvédelmi intézkedések szintén befolyásolják a szektor versenyképességét. Az egyik legfontosabb versenyképességi mutató a tőkeerő. E nélkül már nem tudunk jó kondíciókkal versenyezni. Tőke nélkül mi lesz velünk? Alvállalkozói szerepünk lesz? Megvan-e a vállalkozókat támogató gazdasági intézményrendszer? Aztán tudunk-e másokkal együttműködni? Megvan-e bennünk az együttműködési képesség és hajlam? Van-e bizalmunk a másik társceggben? Merünk-e tőkebevonásban gondolkodni vagy klasztereket alakítani?

A pályázatírás – tudomány

Új versenytényező a pályázatírási ismeretek tudománya. Igen, ez ma már szinte tudomány. Még kevesek tudják, pedig sok pénz rejlik benne. Az EU-ban erőfeszítések történnek annak érdekében, hogy az EU egységes politikai és gazdasági erő legyen a világban, ugyanakkor a GDP 3%-ában maximálták egy-egy országban az államháztartás hiányát. A nemteljesítés büntetést von(na) maga után. Néhány, jelentős súllyal bíró tagország már hosszabb ideje nem felel meg ennek a kritériumnak.

Mi, magyarok áprilisban igent mondtunk az EU-ra! Már gőzerővel folyik a jogharmonizáció. A Közbeszerzési törvény előkészítése, az Építési törvény harmonizálása, az EU-s szabványok átvétele folyamatban van.

Megalakult a Hivatal

Óriási eredménye az ágazatunk jobbítása érdekében kifejtett lobbitevékenységünknek, hogy szeptember 1-jével megalakult az OLÉH, az Országos Lakásügyi és Építési Hivatal. Az építési ágazatnak már több mint egy évtizede nem volt átfogó képviselője. Az új hivatal a belügyminiszter felügyelete és irányítása alatt álló önálló jogi személyiséggel rendelkező országos hatáskörű államigazgatási szerv. Feladata többek között: javaslatok kidolgozása a lakás- és építésügy stratégiai kérdéseiben, lakástámogatási rendszer kidolgozása, az építésüggyel kapcsolatos jogszabályi tervezetek elkészítése, gyakorolja az építhetőségi és -felügyeleti jogköröket, javaslatokat tesz az építés-kivitelezés és ellenőrzés ágazati szakképzésére. Ezenfelül a hivatal a versenyképesség növelése érdekében javaslatokat dolgoz ki a rövid és hosszú távú célok kialakítására, és elvégzi az EU-forrásokkal kapcsolatos ágazati feladatok koordinálását is.

Nos, a külső szemlélő szemével nézve Magyarország helyzete biztató, azonban a problémáinkat belülről igazán csak mi magunk látjuk. Van bőven teendőnk, hogy az Európai Unióba hét hónap múlva versenyképesen érkezzünk. Nem hiszem, hogy a szomszéd fűje mindig zöldebb. A beintegrálandó országoknak hasonlóak a problémáik. Mindannyiunknak meg kell küzdeni a mindennapi talpon maradásért, de ez csak a folyamatos küzdelem árán lehetséges. A már bent levőknek is meg fog változni a helyzete. Tíz új ország csatlakozik. Európa lényegesen nagyobb, erősebb lesz. Legyen is még nagyobb.

Nagy János
ügyvezető igazgató
EVOSZ

Magyar Gyáripar 43. évf. 10. sz.

A Magyar Minőség Társaság titkárságán megvásárolható kiadványok

Előfizetési lehetőség a	Magyar Minőségre, a Magyar Minőség Társaság havi folyóiratára/év	MMT-tagoknak: 6000 Ft Nem tagoknak: 8500 Ft
Magyar Minőség:	Minőség az oktatásban (2003. november)	550 Ft
Tóth Tiborné dr.:	Minőségmenedzsment az iskolában	3100 Ft
Bardócz-Tódor András:	Szabványos minőségirányítási rendszer az iskolában	400 Ft
Dr. Bálint Julianna:	Minőség – tanuljuk, tanítsuk és valósítsuk meg (második kiadás)	1960 Ft
Ribizsár Zoltán–Győri Pál:	ISO 9001:2000 Értelmezés és megvalósítás Hogyan alkalmazzuk a gyakorlatban? (2., átdolgozott és bővített kiadás)	2520 Ft
Badacsonyi Zsolt– Győri Pál–Oláh Péter:	Hogyan kerüljük el a tanúsítás buktatóit?	1540 Ft
Győri Pál:	Iránytű a minőséghez vezetőknek	Akció! 1400 Ft
Gyetvai Gábor:	ISO 9000 auditorszemmel	Ajándék! 3150 Ft
Gyetvai Gábor:	ISO 9000:2000 menedzserszemmel	4200 Ft
Mojzes Imre–Talyigás Judit:	Minőségbiztosítás, Termelésirányítás – Ahogy mi megéltük	2000 Ft
Robert C. Camp:	Üzleti folyamat Benchmarking	2960 Ft
Palotai Kata–Győri Pál:	A TQM elmélete és gyakorlata	1428 Ft
Arthur R. Tenner–Irving J. DeToro:	Teljes körű minőségmenedzsment TQM	2980 Ft
Dr. Kemény Sándor–dr. Papp László –dr. Deák András:	Statisztikai minőség-(megfelelőség)-szabályozás (második kiadás)	1860 Ft
Dr. Gutassy Attila:	Menedzsmentrendszerek auditálása	Új 3600 Ft
Dr. Tóth Tibor:	Minőségmenedzsment és informatika	Új 2800 Ft
Koczor Zoltán:	Minőségirányítási rendszerek fejlesztése	3840 Ft
Parányi György:	Minőséget – Gazdaságosan	3890 Ft
Pataki Béla:	Technológiaváltások menedzselése	1480 Ft
Majoros Pál:	Iparvállalatok beszerzés-gazdaságtana	1780 Ft
Dr. Balogh Albert–Földesi Tamás –dr. Boross Ferenc	A minőségügy nemzetközi értelmező szótára	Új 2100 Ft
Tóth Gergely:	Környezeti teljesítményértékelés	1890 Ft
Havér Balázs:	Termékek és környezetvédelem	1890 Ft
Heinz Werner Engel–Tóth Gergely:	EMAS 2001 – Egyszerűen	525 Ft
Heinz Werner Engel–Tóth Gergely:	Miért és hogyan foglalkozzunk a környezetvédelemmel vállalatunknál?	Új 525 Ft
Tóth Gergely:	Ablakon bedobott pénz	Új } A két könyv ára együtt: 1050 Ft
Tóth Gergely:	Ablakon bedobott pénz II.	Új } 2100 Ft!
Csutora Mária–Kerekes Sándor:	A környezetbarát vállalatirányítás eszközei	Új 4410 Ft
Szerzői kollektíva:	Minőségbiztosítás az agrárgazdaságban	Új 3590 Ft

Akció! A megjelölt könyv vásárlása esetén **választható egy** – az ISO 9001:2000 szabvány alkalmazásával kapcsolatos témájú – **tanulmány.**

- A választható témák:
1. **Auditterv és auditkérdések készítése**
 2. **Minőségi célok kitűzése és nyomon követése**
 3. **Vevői elégedettség mérése**

Ajándék! A megjelölt könyvet ajándékba adjuk az **ISO 9000:2000 menedzserszemmel** c. könyv megvásárlásakor.

A kiadványok utánvétellel is megrendelhetők,
vagy megvásárolhatók a Magyar Minőség Társaságnál, naponta 9–14 óra között.
1091 Budapest, Üllői út 25. Telefon: 456-6956, fax: 456-6954,
e-mail: mmt@axelero.hu, www.quality-mmt.hu

A TÁRSASÁG ÚJ TAGJAI

Jogi tagok

Quality G&G Kft., 6723 Szeged, Kecskeméti u. 12.

Vezető: Tóthné Lehoczki Éva ügyvezető igazgató (30/366-5830)

Megbízott: Szedlacsek Erzsébet szakmai igazgató (30/366-5830)

Egyéni tagok

Gogl Aurélia, Budapest

Pfeil Mónika, Mohács

Sarka Szilvia, Fábiánháza

Tóthné Gregor Judit, Szolnok

Vodicska Lília, Budapest